

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3093/2018. (III. 26.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	454
3094/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi eljárás megszüntetéséről	470
3095/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi eljárás megszüntetéséről	475
3096/2018. (III. 26.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	476
3097/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	483
3098/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	486
3099/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	488
3100/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	491
3101/2018. (III. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	493

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3093/2018. (III. 26.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Salamon László, dr. Schanda Balázs, dr. Stumpf István, dr. Sulyok Tamás, dr. Szalay Péter és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.37.251/2018/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján – jogi képviselő útján [Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda, 9700 Szombathely, Szily János utca 9. I/5.] – alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kvk.IV.37.251/2018/3. számú végzése ellen. Álláspontja szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, I. cikk (3) bekezdését, IX. cikk (1) bekezdését, XXIII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (2), (3) és (7) bekezdését.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – állapítsa meg, hogy a jogalkotó mulasztással alaptörvény-ellenességet idézett elő az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) vonatkozásában, mert nem biztosított jogorvoslati jogot a képviselőjelöltek esetében a mentelmi jog felfüggesztéséről szóló döntéssel szemben.
- [3] 2. A Kúria a felülvizsgálati eljárás alapjául megállapított tényállás körében az alábbiakat emelte ki.
- [4] A legfőbb ügyész a KSB.5180/2016/78-I. számú indítvánnyal a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) elnökéhez fordult az Ogytv. 79. § (2) bekezdése alapján az indítványozó független országgyűlési képviselőjelölt mentelmi jogának a felfüggesztése iránt.
- [5] A legfőbb ügyész indítványában kiemelte, hogy az indítványozóval szemben bünszervezetben, üzletszerűen elkövetett, különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények elkövetése miatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Bűnügyi Igazgatóság Csongrád Megyei Osztályán 721/2015. bü. számon büntetőeljárás van folyamatban. A legfőbb ügyész indítványában foglaltak szerint a büntetőeljárás folytatásának akadályát képezi az indítványozó mentelmi joga.
- [6] A legfőbb ügyész az indítványában utalt arra, hogy a Vas Megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 2/2018. (II. 23.) számú – 2018. március 1-jén 16.00 órakor jogerőre emelkedett – határozatával az indítványozót az országgyűlési képviselők 2018. évi választásán Vas Megye 01. számú, Szombathely székhelyű országgyűlési egyéni választókerületben képviselőjelöltként nyilvántartásba vette. A nyilvántartásba vételt elrendelő határozat ellen érkezett fellebbezést az NVB 134/2018. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [7] A legfőbb ügyész indítványában kiemelte azt is, hogy a fentiekre tekintettel a Csongrád Megyei Főügyészség 2018. március 1. napján a kérelmező előzetes letartóztatását 2.B.1202/2015/322-I. számú határozatával meg-

szüntette, és ezzel egyidejűleg 2.B.1202/2015/323. számú határozatával a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette.

- [8] A legfőbb ügyész fentiek szerint indokolt indítványa alapján az NVB a 2018. március 2-án meghozott – 159/2018. számú – határozatával (a továbbiakban: NVB határozat) az indítványozó mentelmi jogát az érintett ügyben felfüggesztette. A határozat rendelkező része rögzítette, hogy e határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.
- [9] Az NVB a határozatában utalt rá, hogy az eljárását az Ogytv. VII. Fejezetében foglalt törvényi rendelkezések megfelelő alkalmazásával, továbbá Ügyrendjének a 14. §-a alapján folytatta le. A jogorvoslat vonatkozásában megállapította továbbá, hogy az Ogytv. 79. § (2) bekezdése alapján az országgyűlési képviselőjelöltet az országgyűlési képviselővel megegyező mentelmi jog illeti meg. Az országgyűlési képviselő vonatkozásában pedig az Országgyűlés mentelmi ügyben hozott döntésével szemben a törvény nem biztosít jogorvoslatot. Erre tekintettel a jogorvoslat lehetőségére – erre vonatkozó speciális rendelkezés hiányában – a képviselőjelölt vonatkozásában is kizárt.
- [10] 3. Az indítványozó felülvizsgálat iránti kérelme folytán eljárta Kúria az NVB 159/2018. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet visszautasította. Megállapította, hogy a határozat ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.
- [11] Végzésének indokolásában a Kúria kiemelte, hogy az Ogytv. 79. § (2) bekezdése a mentelmi jog kérdésében való döntéshozatalt a jelöltként igazolt személy esetén az NVB-hez telepíti. Ezáltal az NVB az e személyi kört érintő döntések vonatkozásában az Országgyűlés „helyébe lép”. A Kúria rámutatott, hogy a jelöltként igazolt személy mentelmi joga „azonos” az országgyűlési képviselő mentelmi jogával.
- [12] A Kúria kiemelte, hogy az NVB mentelmi jogot felfüggesztő hatásköre az Ogytv. és nem a Ve. szabályain alapul. A Ve.-ben a választáson induló személy mentelmi jogával, annak felfüggesztésével kapcsolatban nem szerepel rendelkezés. A jogalkotó a jelöltként igazolt személy mentelmi jogát nem a Ve. rendszerében helyezte el. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy a Ve. nem utal arra, hogy az NVB-nek hatáskört teremtő – egészen más szabályozási koncepció alapuló, Ogytv. szerinti – mentelmi szabály alkalmazásakor a Ve. szerinti jogorvoslati fórumrendszert kell alkalmazni.
- [13] A Kúria végzése indokolásában utalt arra is, hogy a mentelmi jog felfüggesztéséről szóló döntés természetét tekintve az adott szervezet által meghozott végső döntés bírói felülvizsgálat nélkül. A Kúria hivatkozott az Abtv. 14. § (4)–(5) bekezdéseire, az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 10. § (1)–(2) bekezdéseire, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 2. § (1)–(3) bekezdéseire. Hivatkozott továbbá az Alkotmánybíróság 723/B/2006. AB határozatára, a 34/2004. (IX. 28.) AB határozatára és a 339/B/2003. AB határozatára.
- [14] A Kúria rámutatott arra is, hogy az országgyűlési képviselők választásán jelöltként igazolt személy mentelmi jogának a felfüggesztésére a korábban hatályos szabályok alapján is lehetőség volt. A bírói gyakorlat pedig következetes abban, hogy az ilyen típusú döntések ellen nincs jogorvoslat (pl. Legfelsőbb Bíróság Kvk. IV.37/393/2010/2. sz. ügy).
- [15] A Kúria a saját eljárására a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényt (a továbbiakban: Kp.) tekintette irányadónak. A Kúria megítélése szerint a felülvizsgálati kérelem benyújtásának alapja közjogi jogvitának tekinthető. A Kp. 5. § (2) bekezdésének, a 48. § (1) bekezdés *d)* pontjának, valamint az Ogytv. 79. § (2) bekezdésének együttes értelmezése alapján megállapította, hogy a jogorvoslat lehetősége erre vonatkozó speciális rendelkezés hiányában a képviselőjelölt vonatkozásában – ugyanúgy, mint az országgyűlési képviselő vonatkozásában is – kizárt. Erre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.
- [16] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint az ügyében eldöntendő kérdés: az ártatlanság vélelmére is figyelemmel „szükséges és arányos-e az indítványozó és a 801 választópolgár Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt aktív és passzív választójogának megsértése a mentelmi jog felfüggesztésének következményeként” (indítvány 4. oldal), amelynek alapján megvalósulhatott az őrizetbe vétele és az előzetes letartóztatása.
- [17] Az indítványozó álláspontja szerint mentelmi jogának a felfüggesztése útján kizárták a választójog gyakorlásából. Kiemelte, hogy az Országgyűlés mentelmi ügyben a saját tagjairól (az országgyűlési képviselőről) dönt, jelen esetben azonban az NVB nem saját tagjáról, hanem egy képviselőjelölt mentelmi jogáról dönt. Ennek során ugyanakkor az indítványozó álláspontja szerint nem lehet kétséges, hogy – figyelemmel a Ve. 1. § a) pontjára – a Ve. rendelkezéseit alkalmazni kell. Az Ogytv. hatálya nem terjed ki az NVB-re.

- [18] Álláspontja szerint az Ogytv. 79. § (2) bekezdésében az utaló szabály elégtelen, mert „nem ad érdemi garanciát a tisztességes és korrekt eljárásra ráadásul épp egy olyan alapjog gyakorlása szemszögéből, amely az időbelisége miatt csak most, 2018. április 08. napjáig gyakorolható” (indítvány 9. oldal).
- [19] Az Ogytv. 74. § (2) bekezdésének a) pontjára utalással kiemelte, hogy e rendelkezésben foglaltak alapján kizárólag akkor lehetett volna őt őrizetbe venni, vagy vele szemben más büntetőeljárásjogi kényszerintézkedést alkalmazni, ha bűncselekmény elkövetésekor tetten érik. Ezen feltétel ugyanakkor az esetében nem állt fenn.
- [20] Az Ogytv. 77. § (4) bekezdése és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 126. § (4) bekezdése alapján kifejtette azt is, hogy e rendelkezéseket sértő módon rendelték el „ugyanazon bűncselekmény miatt” az ismételt őrizetbe vételét.
- [21] 4.1. Az indítványozó az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben kiemelte, hogy véleménye szerint a 2015-ben megindult büntetőeljárásban nem merült fel olyan körülmény, amely a „mentelmi joga felfüggesztését alátámasztaná (a választójoga gyakorlásával szemben) az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti szükségesség-arányosság tesztjének elvégzése alapján sem” (indítvány 5. oldal).
- [22] 4.2. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének a sérelmét az indítványozó azért állította, mert előzetes letartóztatásának az időszakában – a még 30 napig tartó kampányidőszakban – nem tud élni a véleménynyilvánítás jogával, mert „a büntetőeljárás alaptörvény-ellenes prioritása” (indítvány 5. oldal) ellehetetleníti annak gyakorlását.
- [23] 4.3. Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésére tekintettel előadta, hogy egy büntetőeljárás folytatása nem zárja ki a kampányban való részvételt, de fogvatartottként fizikailag lehetetlen kampányolni, ezáltal súlyosan sérül az aktív és a passzív választójog, és a jelöltek megillető esélyegyenlőség elve. Ilyen körülmények között ugyanis az indítványozó nyilvánvalóan nem tud ugyanolyan feltételek mellett részt venni a kampányban, a választókkal találkozni, kapcsolatot tartani, programot ismertetni, mint az egyéb jelöltek.
- [24] Az indítványozó utalt az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 2. § (3) bekezdésére. Eszerint „[a]z országgyűlési képviselők választásán nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti”. Rámutatott, hogy esetében ilyen jogerős ítélet nem született. Emellett hivatkozott az Alkotmánybíróság 1/2013. (I. 7.) AB határozatára, amelynek indokolásából kiemelte azt a megállapítást, amely szerint a választójogból való kizárás csak az Alaptörvény XXIII. cikkében foglalt, kifejezetten nevesített esetekben lehetséges.
- [25] 4.4. Az Alaptörvény XXIV. cikkének a sérelmével összefüggésben az indítványozó kiemelte, hogy az NVB határozat gyakorlatilag nem tartalmaz arra nézve semmilyen érdemi indokolást, hogy abban az NVB miért függesztette fel az indítványozó mentelmi jogát. Ezzel súlyosan megsértette az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése mellett a Ve. 46. § *dc*) pontjában foglalt azt a rendelkezést, amely szerint „a mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben szerepet játszó szempontokat és tényeket” rögzíteni kell.
- [26] 4.5. Az ártatlanság vélelmének [Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdés] a sérelmével kapcsolatban arra hivatkozott az indítványozó, hogy nincs olyan e tekintetben észszerű érv, ami a mentelmi jog felfüggesztését alátámasztaná a választójog gyakorlásával szemben. Utalt e körben az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 2. bekezdésére és az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltakra.
- [27] 4.6. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmét az Alkotmánybíróság 59/1993. (XI. 29.) AB határozatában és a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban foglaltakra alapította. Kiemelte, hogy a Ve. 1. § a) pontja alapján az országgyűlési képviselők választásán alkalmazni kell a Ve.-t, amely törvény kizárólag a 222. § (3) bekezdése alapján szűkíti le a jogorvoslati jogokat. Ebből következően a mentelmi jogi ügyben az általános szabályok szerint a Ve. 222. § (1) bekezdésében rögzített körben az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. Erre tekintettel az indítványozó álláspontja szerint a Kúriának a hatásköre fennállását kellett volna megállapítania és az ügyben érdemi döntést kellett volna hoznia.
- [28] 4.7. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozással továbbá előadta az indítványozó: ha valóban megállapítható, hogy a Kúriának nincs hatásköre az NVB döntésének felülvizsgálatára, a szabályozás folytán sérül

a jogbiztonság követelménye. Erre tekintettel indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból vizsgálja: alaptörvény-ellenes helyzetet eredményez-e az Ogytv. azon szabályozási hiányossága, amelynek következtében a mentelmi jog felfüggesztéséről szóló döntéssel szemben nincs helye jogorvoslatnak.

II.

[29] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

„XXIII. cikk (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.”

„XXVIII. cikk (2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[30] 2. Az Ogytv. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„79. § (2) A képviselők választásán jelöltként igazolt személyt a képviselőkkel azonos mentelmi jog illeti meg azzal az eltéréssel, hogy mentelmi jog felfüggesztéséről a Nemzeti Választási Bizottság határoz, és a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítványt a Nemzeti Választási Bizottság elnökéhez kell benyújtani.”

III.

[31] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság kiemeli az alábbiakat.

[32] Az adott ügyben az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-a mellett a Ve. 233. § (1) bekezdésére alapította. Az Alkotmánybíróság azonban megállapította, hogy az indítvány nem a Ve. 233. §-a alapján előterjesztett beadványnak minősül. Erre tekintettel eljárását az Abtv. 27. §-a alapján folytatta le.

[33] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

[34] Az Alkotmánybíróság ennek során megállapította, hogy a határidőben benyújtott indítvány az Abtv. 27. §-án, valamint a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.

[35] 1.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért, vagyis alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani.

Az indítványozó által hivatkozott egyes alaptörvényi rendelkezések [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, I. cikk (3) bekezdés] ugyanakkor az adott esetben nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jogoknak. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben emlékeztet arra a gyakorlatára, amely szerint csak kivételes esetekben, így a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén ismeri el a jogbiztonság elvét olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14], 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [29]]. Az indítványozó által hivatkozott Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja. Funkciója nem más, minthogy garanciális szabályként rögzítse az alapvető jogok korlátozhatóságának általános kereteit. [3142/2014. (V. 9.) AB végzés, 3286/2014. (XI. 11.) AB végzés, 3361/2017. (XII. 22.) AB végzés]. Ennek következtében pedig szintén nem minősül Alaptörvényben biztosított jogoknak. A fentiek értelmében az alkotmányjogi panasz ezekben a részeiben nem felelt meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában foglalt törvényi követelményének, így ezen panaszelemek érdemi vizsgálatának nem volt helye.

- [36] 1.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja értelmében az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint e feltétel magában foglalja azt is, hogy az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseire az indítványozónak önálló indokolást kell előadnia, ennek hiányában az indítvány nem alkalmas érdemi elbírálásra.
- [37] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó a IX. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdésével kapcsolatban önálló – alkotmányjogilag értékelhető – indokolást nem terjesztett elő. E rendelkezések sérelmét mentelmi jogának a felfüggesztésére tekintettel, választójogának állított sérelmével összefüggésben adta elő. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben a részeiben nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontján alapuló feltételnek.
- [38] 1.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelmű kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének a tartalmára nézve.
- [39] Az indítványozó ilyen kérelemként rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság állapítson meg mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet az Ogytv. rendelkezései vonatkozásában. A jogalkotói mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló kérelem előterjesztésére azonban az indítványozónak nincs jogosultsága. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése értelmében – az abban írt feltételek fennállása esetében – az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során hivatalból jogosult erre. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta érdemben az indítványozónak az Ogytv. vonatkozásába előterjesztett jogalkotói mulasztás megállapítására irányuló kérelmét sem.
- [40] 2. Az Abtv. 27. §-a értelmében az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Ezen feltétel az indítványozó esetében az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésének a megsértését érintően csak részben teljesül. Az indítványozó ugyanis az aktív (választás joga) és a passzív (választhatóság joga) választójog megsértését egyaránt állította. Míg ugyanakkor a passzív választójog sérelmét a saját vonatkozásában, addig az aktív választójog megsértését azon 801 választópolgár tekintetében kifogásolta, akik korábban, a jelöltté válás folyamatában az indítványozó melletti támogatásukat az ajánlásukkal kifejezték. Az alkotmányjogi panasz ezen elemében tehát az indítványozó ténylegesen nem a saját, hanem az utalt 801 választópolgár nevében kívánt eljárni és alapjogi sérelmet érvényesíteni. Mivel azonban az Abtv. 27. § értelmében az indítványozó csak a saját alapjogainak a megsértésére hivatkozhat, amely feltételnek az indítvány ezen eleme nem felelt meg, az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése megsértését a választójog aktív oldalával összefüggésben az Alkotmánybíróság nem vonta be az érdemi vizsgálatába.
- [41] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat,

- Indokolás [20], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [42] Az Alkotmánybíróság emellett hangsúlyozza azt is, hogy – irányadó gyakorlata értelmében az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva – a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem a büntetőeljárásban eljáró hatóságok döntéseinek jogszerűségét, és nem az NVB döntésében megjelenő jogértelmezés tartalmát vizsgálta, hanem azt, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak megalapozzák-e a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [43] Az Alkotmánybíróság nem vizsgálta érdemben az Alaptörvény XXIV. cikk állított sérelmét sem. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a bírósági eljárást megelőző hatósági eljárásban hozott érdemi döntés alkotmányossági felülvizsgálatát akkor végezheti el, ha az indítványban állított jogsérelem a hatósági döntés folytán következett be {pl. 22/2017. (IX. 11.) AB határozat, Indokolás [26]}. Ennek feltétele ugyanakkor, hogy a közigazgatási döntés alapjog-sértő voltát a felülvizsgálati eljárásban a bíróság elmulasztotta felismerni. A konkrét esetben ugyanakkor a Kúria döntésének éppen az volt az elvi alapja, hogy az NVB határozatát – a bírói felülvizsgálat lehetőségének a hiánya miatt – érdemben nem vizsgálhatta. Érdemi vizsgálat hiányában pedig fel sem merül, hogy a Kúriának a megelőző döntés esetleges alaptörvény-ellenességét értékelnie kellett volna. Az indítványban állított alapjogsértés vizsgálatának ezért ebben a vonatkozásban nem álltak fenn a feltételei.
- [44] Úgyszintén nem vizsgálta az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásban eljáró hatóságoknak az indítványozóval szemben alkalmazott kényszerintézkedés elrendeléséről szóló döntése jogszerűségét. Az indítványozó által az Ogytv. 74. § (2) bekezdés a) pontjával és 77. § (4) bekezdésével összefüggésben előadott indokok értékelése ezért a jelen eljárásnak nem képezheték tárgyát. Az alkotmányjogi panasz tárgya – amint erre az Alkotmánybíróság a fentiekben utalt – a Kúria támadott végzése és az abban foglalt jogértelmezés alkotmányossági felülvizsgálata.
- [45] Az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű és egyben a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességére kiható kérdésnek azt tekintette, hogy a Kúriának az Ogytv. 79. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése, amelynek következtében az NVB-nek a mentelmi jog felfüggesztése tárgyában hozott döntése ellen a bírósági felülvizsgálat lehetősége kizárt, sérti-e az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését vagy a XXVIII. cikk (7) bekezdését.

IV.

- [46] 1. Az indítvány nem megalapozott.
- [47] Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette az ügy érdemi megítélése szempontjából releváns alkotmánybírósági gyakorlatot.
- [48] Ennek során az Alkotmánybíróság az Alaptörvény negyedik módosítására (2013. március 25.), a 22/2012. (V. 11.) AB határozatban és a 13/2013. (VI. 7.) AB határozatában a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontokra {22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [39]–[40]; 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}, valamint az Alaptörvény hatálybalépését követően hozott döntéseire – a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben különösen a 3064/2014. (III. 26.) AB határozat (Indokolás [15]) megállapításaira, míg a választójogot érintően az 1/2013. (I. 7.) AB határozat (Indokolás [49]–[50]) – figyelemmel járt el. Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy az Alaptörvény érintett rendelkezéseivel összefüggésben álló korábbi gyakorlata felhasználásának a konkrét ügyben nincs akadálya.
- [49] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a demokrácia elvén alapuló politikai rendszer elengedhetetlen feltétele a stabil, jogszerűen és kiszámítható módon működő választási rendszer. A választói akarat kifejezése az országgyűlési választások során Magyarország legfelsőbb államhatalmi szervét „konstituálja, legalizálja és legitimizálja”. A választói akarat zavartalan kinyilvánítása a legfelsőbb államhatalmi szerv szabad akaratlan alapuló létrehozását, illetve azon keresztül a Magyarország demokratikus jogállamiságát garantálja. [39/2002. (IX. 25.) AB határozat, ABH 2002, 273, 279.]

- [50] Az Alaptörvény XXIII. cikke szabályozza a választójogot. Az (1) bekezdésében kimondja: „Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.” Az Alaptörvény e rendelkezése alapján a választójog, mind az aktív, mind a passzív választójog Alaptörvényben biztosított alapvető állampolgári jog. Olyan alapvető jog, amely az állampolgároknak az állami hatalom gyakorlásában való részvételét hivatott biztosítani és amelynek érvényesülése azt a követelményt támasztja az állammal szemben, hogy biztosítsa gyakorlásának feltételeit és jogszabály határozza meg gyakorlásának módját, rendjét, valamint garanciáit. Az aktív és a passzív választójog tehát alapvető állampolgári jog, amelynek korlátozására is érvényes az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése.
- [51] Az Alkotmánybíróság több határozatában kiemelte, hogy az Országgyűlés széles döntési szabadsággal rendelkezik a választási rendszer megválasztása és a választási eljárás szabályainak megállapítása során. A jogalkotó ezért szabadon határozza meg a jelöltállítás, a szavazás és a mandátumszerzés rendjét [63/B/1995. AB határozat, ABH 1996, 509, 513.; 39/2002. (IX. 25.) AB határozat, ABH 2002, 273, 279.] Az Alkotmánybíróság ilyen kérdésnek tekinti azt is, hogy a jogalkotó a képviselőjelöltek számára mentelmi jogot biztosít [7/1997. (II. 28.) AB határozat, ABH 1997, 72, 76.]
- [52] Az országgyűlési választáson a képviselőjelöltet megillető mentelmi jog a passzív választójog gyakorlásának garanciái körébe tartozik. A fentiekben hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat alapján az Alkotmánybíróság e szabályozási kérdéssel összefüggésben is hangsúlyozza, hogy a választójog gyakorlásának módjára, rendjére és garanciáira vonatkozó szabályok megállapítása – az Alaptörvény keretei között – a jogalkotó mérlegelési jogkörébe tartozik. A jogalkotó mérlegelési jogkörében ezért meghatározhat olyan garanciális szabályokat, amelyek az országgyűlési választáson jelöltként nyilvántartásba vett személyeket védik. Ennek módja lehet, hogy a mentelmi jogot a képviselőjelöltek vonatkozásában is biztosítja, és ezáltal a jelöltként nyilvántartásba vett személyt a mentelmi jog védelmi hatálya alá helyezi.
- [53] Az adott esetben megállapítható, hogy a jogalkotó a képviselőjelöltek vonatkozásában a mentelmi jog szabályozásával egy, a választójog gyakorlását segítő, e jog vonatkozásában garanciális rendelkezésnek minősülő szabályt határozott meg. Ezzel összefüggésben az alkotmányossági vizsgálat tárgya az lehetett, hogy a jogalkotó a szabályozás megalkotása során érvényre juttatta-e az alkotmányos követelményeket. Ennek során az Alkotmánybíróság, figyelemmel az indítványozó érvelésére, elsőként azt vizsgálta, hogy a képviselőjelölt mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó eljárási szabályok, és ezzel összefüggésben a bírói felülvizsgálat lehetőségének hiánya sérti-e az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését. Másodsorban pedig – jelen határozat indokolásának [76]–[90] bekezdéseiben – az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog állított sérelmét értékelte.
- [54] 3. Az indítványozó választójoga sérelmét mentelmi jogának a felfüggesztésével hozza összefüggésbe. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság rámutat az alábbiakra.
- [55] 3.1. Az Európai Unió országaiban a képviselőket megillető mentelmi jog egységes szabályozási koncepciót tükröz. A jogintézmény célja ugyanis minden érintett országban az, hogy a képviselők személyén keresztül védje a legfőbb népképviselői szerv függetlenségét. A mentelmi jog a képviselők függetlenségének közjogi biztosítója. Az ezzel kapcsolatos nemzetközi szakirodalom jellemzően a mentelmi jog két elemét különbözteti meg: a felelősségmentességet (*non-liability, non accountability*) és a sérthetetlenséget (*inviolability*). Míg a felelősségmentesség intézménye a képviselők szólásszabadságát és szavazati jogát védi, a sérthetetlenség a képviselőt ezen tevékenységében gátló büntetőeljárás megindításának képezi akadályát. Különbség a két elem között, hogy amíg a felelősségmentesség feltétlen, vagyis a mandátum megszűnésétől függetlenül áll fenn, addig a sérthetetlenség általában csak annak felfüggesztéséig nyújt a képviselő számára védelmet.
- [56] Az Európai Unió országainak túlnyomó többségében az immunitás a képviselőt parlamenti munkájának a megkezdésétől (ez a jellemző megoldás) vagy a választási eredmények kihirdetésétől, illetve a mandátum elfogadásától kezdve illeti meg (Olaszország, Görögország). Ez azonban nem általános, mert az Európai Unió országai közül például Litvániában a felelősségmentesség (tehát a szólásszabadság védelmének) joga a képviselőjelöltet a választási kampányban is megilleti (lásd Velencei Bizottság jelentése, Study No. 714/2013, Strasbourg, 14 May 2014, 60. pont)
- [57] A magyar szabályozás egyedinek tekinthető, mivel a Ogytv. a mentelmi jog szempontjából a megválasztott képviselőkkel azonos jogokat biztosít a képviselőjelölteknek, így őket a felelősségmentesség (a kampányban

gyakorolt szólásszabadság) és a sérthetlenség (a jelölti tevékenységben gátló büntetőeljárás elleni védelem joga) egyaránt megilleti.

- [58] 3.2. A mentelmi jog alkotmányossági szempontból lényeges tartalmát illetően az Alkotmánybíróságnak kialakult gyakorlata van. Az Alkotmánybíróság határozataiban hangsúlyozta, hogy „a mentelmi jog a jogosultakat nem állampolgári joguk alapján, hanem az alkotmányos szervnél betöltött közjogi tisztségük, közhivatali jogállásuk alapján illeti meg.” Az Alkotmány felhatalmazásának keretei között alkotott, a jogállásra illetve a szervezetre vonatkozó törvények a megbízatás jellegéhez, a feladatokhoz kapcsolódóan állapítják meg a mentelmi jog terjedelmét. (865/B/2003. AB határozat, ABH 2004, 1791, 1797.)
- [59] Az Alkotmánybíróság a 65/1992. (XII. 17.) AB határozatban – az országgyűlési képviselők mentelmi jogának vizsgálatakor – elvi élel állapította meg, hogy a mentelmi jog nem alapjog, a képviselőt nem állampolgári, hanem képviselői minőségében illeti meg. Bár a mentelmi jog a képviselő jogosultságaként nyert megfogalmazást, alapvető funkciója az Országgyűlés védelme más hatalmi ágakkal szemben. Ezért nincs a mentelmi jog alányának a mentelmi jog felett rendelkezési joga (ABH 1992, 289, 291-292.). A mentelmi jog korlátozása kapcsán a mentelmi jog tartalmi lényegét – az Alkotmánynak a vélemény szabadságot, ezen belül a közügyek szabad megvitatását biztosító 61. § (1) bekezdéséből kiindulva – vizsgáló 34/2004. (IX. 28.) AB határozat azt hangsúlyozta, hogy a korlátozó rendelkezések sem vezethetnek a jogintézmény kiüresítésére (ABH 2004, 490, 502.).
- [60] Az Alkotmánybíróság a 723/B/2006. AB határozatban rámutatott arra is, hogy a mentelmi jog terjedelme – éppen azért, mert a jogintézmény feladathoz, funkcióhoz kötődő garancia – eltérő lehet. A jogtudomány is megkülönböztet abszolút és relatív mentelmi jogot, illetve ún. (adott feladathoz kötődő) „részvételi garanciát.” Más csoportosítás szerint a mentelmi jog anyagi és eljárásjogi biztosíték, amelyhez a különböző jogágak annak rendeltetését figyelembe vevő, eltérő biztosítékokat kapcsolnak.
- [61] 3.3. Az Ogytv. 79. § (1) bekezdése alapján „[a] mentelmi jog a képviselőt a megválasztása napjától illeti meg”. A (2) bekezdés szerint „[a] képviselők választásán jelöltként igazolt személyt a képviselőkkel azonos mentelmi jog illeti meg azzal az eltéréssel, hogy mentelmi jog felfüggesztéséről a Nemzeti Választási Bizottság határoz, és a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítványt a Nemzeti Választási Bizottság elnökéhez kell benyújtani.”
- [62] A képviselőjelöltet megillető mentelmi jog szabályozása eredetileg az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvényben (a továbbiakban: Játv.) jelent meg. E szerint „[a] képviselőválasztáson jelöltként igazolt személyt a [Játv.] 3. §-ban szabályozott mentelmi jog szempontjából úgy kell tekinteni, mintha képviselő lenne, a mentelmi jog felfüggesztéséről azonban nem az Országgyűlés, illetőleg annak Mentelmi és Összeférhetetlenségi Bizottsága, hanem az Országos Választási Bizottság határoz. Az indítványt az Országos Választási Bizottság elnökéhez kell benyújtani.”
- [63] A Játv. szabályozási koncepciója szerint a mentelmi jog egésze a képviselőt a megválasztása napjától illeti meg. Az országgyűlési választásokon jelöltként igazolt személyeket a Játv. 5. §-a értelmében – eltérően az Ogytv. hatályos szabályaitól – a mentelmi jog azon része illette meg, amely az őrizetbe vétellel, a letartóztatással, illetőleg a büntető vagy szabálysértési eljárás megindításával kapcsolatos (Játv. 3. §). A jelölt e jogának felfüggesztéséről az Országos Választási Bizottság határozott.
- [64] A Játv. e rendelkezésének normaszöveg-javaslatához fűzött indokolás azzal összefüggésben, hogy a képviselőjelölt vonatkozásában miért a választási bizottság jár el, kiemelte, hogy „[n]em célszerű a működését befejező – a korábbi politikai struktúrát tükröző – Országgyűlést felhatalmazni a képviselőjelöltek mentelmi ügyeinek elbírálására. Az Országos Választási Bizottság – amelyben a választáson részt vevő pártok képviselői vannak jelen – nagyobb garanciát jelent az elfogulatlan döntéshez.”
- [65] A jogalkotó az Ogytv. megalkotása során a Játv.-nek azt a szabályozási megoldását, amelynek értelmében a képviselőjelöltet mentelmi jog illeti meg, fenntartotta. Sőt, azt kiszélesítette azáltal, hogy az Ogytv. 79. § (2) bekezdése egyértelműen rögzíti: „[a] képviselők választásán jelöltként igazolt személyt a képviselőkkel azonos mentelmi jog illeti meg”. A hatályos szabályozás keretében ezért a mentelmi jog már nem csak a Játv.-ben meghatározott részben (sérthetlenség), hanem annak minden vonatkozásában (felelősségmentesség és sérthetlenség) megilleti a képviselőjelöltet.

- [66] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettek alapján az alábbiakat hangsúlyozza.
- [67] Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy az országgyűlési képviselőt megillető mentelmi jog nem alapjog, hanem lényegében a tisztség zavartalan gyakorlásához kötődő garancia. Az országgyűlési képviselők mentelmi jogával összefüggésben kiemelte azt is, hogy az nem a képviselő személyes privilégiuma, hanem az Országgyűlés védelmét szolgálja a többi hatalmi ág befolyásolásától. A mentelmi jog lényegét tekintve az Országgyűlés zavartalan működésének a biztosítója. Ez az oka annak, hogy a képviselő a mentelmi jogáról főszabály szerint nem mondhat le, arról az Országgyűlés dönt.
- [68] Az elmondottak irányadók a képviselőjelöltet megillető mentelmi jogra is. Vagyis a mentelmi jog ebben az esetben is funkcióhoz kötött, amely a képviselőjelöltek vonatkozásában úgy értelmezhető, hogy a mentelmi jog lényegében az országgyűlési választások keretében a választói akarat zavartalan kinyilvánítását, a választás tisztaságát szolgálja. A képviselőjelöltek mentelmi jogán keresztül tehát a szabályozás a választások folytan megalakuló Országgyűlést védi az azt megválasztó választói akarat zavartalan, befolyásmentes kinyilvánításának biztosításával.
- [69] A fentiekben kifejtettek alapján pedig megállapítható az is, hogy a jogalkotó – már a korábbi szabályozás keretében is – ezt a védelmet kívánta hatékonyabbá tenni azáltal, hogy nem a korábbi politikai struktúrát tükröző Országgyűlés döntési jogkörébe utalta a képviselőjelöltek mentelmi ügyeinek elbírálását, hanem azt a választáson résztvevő pártok képviselőiből álló választási bizottsághoz telepítette [a hatályos szabályozás keretében a választási bizottság összetételére vonatkozó garanciális szabályok a Ve. 16. §-ából, 20. §-ából, 27. § (2) bekezdéséből következnek, továbbá abból, hogy az NVB ügyrendjének 14. §-a alapján a döntést az NVB jelen lévő tagjai kétharmadának szavazatával hozza meg].
- [70] Az a tény ugyanakkor, hogy a képviselőjelölt mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában nem az Országgyűlés, hanem az NVB jár el, nem érinti azt az elvi szabályozási koncepciót, hogy a mentelmi jog – akár a képviselő vonatkozásában, akár a képviselőjelölt vonatkozásában merül fel – nem az érintettek személyes privilégiuma, hanem az Országgyűlés joga. Ez az oka annak, hogy a mentelmi jog felfüggesztése tárgyában meghozott döntés az Ogytv. VII. Fejezetének hatálya alá tartozó döntésnek minősül, és az Ogytv. szabályait – abban a keretben, amelyben azok megfelelő alkalmazásának van helye – az NVB eljárására is kell alkalmazni.
- [71] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza ezért, hogy a képviselőjelöltek vonatkozásban a mentelmi jog felfüggesztésének szabályai nem a Ve.-ből, hanem az Ogytv.-ből következnek [így például a mentelmi jog felfüggesztése iránti kérelem benyújtására jogosult személyi kör [Ogytv. 74. § (3) bekezdés], az érintett részvételi joga az eljárásban [Ogytv. 77. § (1)–(2) bekezdés], a döntés hatálya [Ogytv. 77. § (4) bekezdés]]. Az NVB Ügyrendje részben e szabályokra tekintettel rendelkezik úgy, hogy feladat- és hatásköreit a Ve. mellett más jogszabályok keretei között is gyakorolja. Az adott esetben az NVB – ügyrendjének megfelelően – nem a Ve., hanem más jogszabály – az Ogytv. – alapján járt el.
- [72] 5. A Kúria döntésében lényegében a fenti szempontokat jelenítette meg. Ennek megfelelően mutatott rá, hogy az NVB az Ogytv. 79. § (2) bekezdése alapján meghozott döntése során – a képviselőjelöltek vonatkozásában – az Országgyűlés „helyébe lép”. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy a hivatkozott rendelkezés szerint a jelöltként igazolt személy mentelmi joga „azonos” az országgyűlési képviselő mentelmi jogával.
- [73] A Kúria az Alkotmánybíróság gyakorlatára hivatkozással kiemelte továbbá, hogy a mentelmi jog intézménye „nem alapjogi kategória” (723/B/2006. AB határozat ABH 2009, 1968.), és az lényegében a „közhivatali jogálláshoz tapadó funkcionális jogvédelmi eszköz” (339/B/2003. AB határozat ABH 2009, 1605.).
- [74] Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése az Alkotmánybíróság gyakorlatán alapul, és nem eredményezte az indítványozó passzív választójogának a sérelmét. A jogalkotó ugyanis az Ogytv. 79. § (2) bekezdésében foglalt szabályozás kialakítása révén éppen azt kívánta elérni, hogy a jelöltként nyilvántartásba vett személyt megillető mentelmi jog felfüggesztése tárgyában hozott döntés olyan szerv hatáskörébe kerüljön, amely elfogulatlan döntést tud hozni. Az így meghozott döntés ugyanakkor – az alapul szolgáló eljárás jellege és a döntés elleni jogorvoslat lehetősége tekintetében – a szabályozás célját tekintve nem különbözik attól, mintha a mentelmi jog felfüggesztése tárgyában nem az NVB, hanem az Országgyűlés járt volna el.
- [75] Az a tény tehát, hogy a jogalkotó az Ogytv. 79. § (2) bekezdésével a választások zavartalan lebonyolítását segítő, a képviselőjelöltek vonatkozásában a passzív választójog gyakorlása tekintetében garanciális szabályt határozott meg, és e kérdésben való döntést az NVB hatáskörébe utalta, nem sérti az indítványozó passzív választójogát.

V.

- [76] 1. Az Alkotmánybíróság másodsorban az indítványozó azon kifogásának az érdemi vizsgálatát végezte el, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmére vonatkozott.
- [77] Kifejtette az indítványozó, hogy a Ve. 1. § a) pontja alapján a törvényt az országgyűlési képviselők választásán alkalmazni kell. Annak rendelkezései között pedig csupán a 222. § (3) bekezdésében található szabály a jogorvoslathoz való jog korlátozására vonatkozóan. Mivel a Ve. utalt 222. § (3) bekezdése a mentelmi jog felfüggesztésével összefüggésben született NVB határozatokra nem irányadó, helyette a Ve. 222. § (1) bekezdésében rögzített általános szabály érvényesül, az indítványozó jogszerűen terjesztett elő bírósági felülvizsgálati kérelmet az NVB végzésével szemben. Erre tekintettel az indítványozó álláspontja szerint a Kúriának a hatásköre fennállását kellett volna megállapítania a felülvizsgálati eljárásban és az NVB határozatát érintően érdemi döntést kellett volna hoznia.
- [78] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog mindenkinek jogot biztosít ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti.
- [79] Az Alkotmánybíróság több évtizedes gyakorlata során számos alkalommal, többféle megközelítésben foglalkozott a jogorvoslathoz való jog alkotmányos tartalmával. Következetes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A nem érdemi, nem ügydöntő határozat esetén ilyen felülvizsgálatot nem kötelező biztosítani. {5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; megerősítette: 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [80] Az alkotmánybírósági eljárásban a jogorvoslathoz való alapvető jog szempontjából valamely döntés érdemi, ügydöntő volta a tételes jogok által ilyennek tartott döntésekhez képest viszonylagos: a vizsgált döntés tárgya és személyekre gyakorolt hatása által meghatározott [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 109.].
- [81] A jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el (513/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 731, 734.; megerősítette: 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [30]). A jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságához pedig az szükséges, hogy ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására {22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvoslhatóságát {23/1998. (VI. 9.) AB határozat ABH 1998, 182, 186., megerősítette: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15] és 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [82] Az Alaptörvény fenntartotta az Alkotmány korábbi szabályozási koncepcióját mind az érintett alapjog tárgyát, mind pedig a tartalmát érintően. A jogorvoslathoz való jog tehát olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [83] 2. Az Alkotmánybíróság már vizsgálta a jogorvoslathoz való jog érvényesülését, illetőleg hiányát az országgyűlési képviselő fegyelmi felelőssége tárgyában hozott döntéssel összefüggésben.
- [84] Ezen határozatokban hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy a jogorvoslathoz való jog biztosításának a kötelezettségét az Alaptörvény a bírósági, hatósági és más közigazgatási döntésekkel szemben írja elő. Kitért arra is, hogy „az Alaptörvény 4. cikk (2) bekezdése alapján az országgyűlési képviselőt mentelmi jog illeti meg. A mentelmi jog egyik eleme, a felelőtlenség (immunitás, felelősségmentesség) azt jelenti, hogy a képviselő képviselői megbízatásának ideje alatt és azt követően – bizonyos kivételektől eltekintve – bíróság vagy hatóság előtt nem vonható felelősségre leadott szavazata, továbbá a képviselői megbízatásának gyakorlása során a képviselői megbízatásával összefüggésben általa közölt tény vagy vélemény miatt. Az Alaptörvény a jogorvoslathoz való jog biztosításának kötelezettségét viszont – a közigazgatási döntések mellett – csak a bírósági és hatósági döntésekkel szemben írja elő, amely döntések alól az országgyűlési képviselőnek épp a mentelmi joga biztosít mentességet.” {3206/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [38]; 3207/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [40]}

- [85] A hivatkozott döntésekben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „[m]ivel az Országgyűlés fegyelmi döntései – amelynek alkotmányos alapját az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdése teremti meg – nem minősülnek sem bírósági, sem hatósági, sem közigazgatási döntésnek, az ilyen döntésekkel szembeni jogorvoslat hiánya önmagában nem eredményez alaptörvény-ellenes helyzetet.” {3206/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [39]; 3207/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [41]}
- [86] 3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a fentiek értelmében következetes abban, hogy a jogorvoslathoz való jog biztosításának a kötelezettsége az Alaptörvényből csak olyan döntésekkel összefüggésben vezethető le, amelyek bírósági, hatósági vagy közigazgatási döntésnek minősülnek. Az Alkotmánybíróság ezért megvizsgálta az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló azon határozat jogi jellegét, amely ellen az indítványozó nem tudott jogorvoslattal élni.
- [87] A jelen ügyben kifogásolt kúriai határozat alapjául szolgáló döntést a mentelmi jog felfüggesztéséről nem az Országgyűlés, hanem az NVB hozta. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor különös jelentőséget tulajdonított a fentiekben kifejtett azon megállapításainak, amelyek értelmében a mentelmi jog felfüggesztéséről történő döntéshozatal során az NVB az Országgyűlés helyébe lépve, lényegét tekintve átruházott országgyűlési hatáskört gyakorolva jár el.
- [88] A mentelmi jog alkalmazásának az országgyűlési képviselők esetében más a célja, mint a képviselőjelöltek érintőin. Míg ugyanis az országgyűlési képviselőt az Országgyűlés zavartalan működésének biztosítékaként illeti meg a mentelmi jog, addig a képviselőjelölt mentelmi joga az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében garantált választójog gyakorlásának a biztosítója. Ez utóbbival kapcsolatosan alapelveként rögzíti az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdése, hogy a választópolgárok a képviselőket „a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson” választják.
- [89] Az Alkotmánybíróság ezért az NVB mentelmi jogot érintő határozatának vizsgálata során annak tulajdonított meghatározó jelentőséget, hogy a mentelmi jog a jogosultakat nem állampolgári joguk, hanem betöltött közjogi tisztségük, feladatvállalásuk alapján illeti meg. A mentelmi jog nem alapjog, a képviselőt nem állampolgári, hanem képviselői minőségében, míg a képviselőjelöltet is ezen vállalt feladatával összefüggésben illeti meg. Bár a mentelmi jog a képviselő, illetőleg a képviselőjelölt jogosultságaként nyert megfogalmazást az Ogytv. rendelkezéseiben, alapvető funkciója képviselő esetében az Országgyűlés védelme és zavartalan működésének a biztosítása, míg a képviselőjelöltek kapcsán a választójog gyakorlásának, a választások zavartalan lebonyolításának a garantálása. Ezért nincs a mentelmi jog alanyának a mentelmi jog felett rendelkezési joga. Mivel pedig a jogintézmény feladathoz, funkcióhoz kötődő garancia és nem az érintett saját jogát vagy jogos érdekét érdemben befolyásoló kérdés, a mentelmi jog felfüggesztéséről szóló határozat nem tekinthető olyan bírósági, hatósági vagy közigazgatási döntésnek, amely vonatkozásában a jogorvoslat hiánya önmagában az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmét eredményezi.
- [90] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában lefolytatott érdemi vizsgálata folytán – elutasította.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [91] Szükségesnek tartom a határozat indokolásának a kiegészítését.
- [92] 1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogalkalmazás kiszámíthatósága a jogbiztonság része. A jogbiztonság lényege ugyanis, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket” [56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 392, 393.]. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta több határozatában, hogy „[a] jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]. A jogbiztonság tehát nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is [75/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 383.]. Az Alkotmánybíróság ezt a gyakorlatát az Alaptörvény hatálybalépését követően is megerősítette [pl. 2/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]-[21], 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [50]].
- [93] 2. Az adott esetben az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozással adta elő, hogy álláspontja szerint az NVB eljárására irányadó eljárási szabályok hiánya folytán sérül a jogbiztonság követelménye. Erre tekintettel indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg, hogy alaptörvény-ellenes helyzetet eredményez-e az Ogytv. azon – indítványban állított – szabályozási hiányossága, amelynek következtében a mentelmi jog felfüggesztéséről szóló döntéssel szemben nincs helye jogorvoslatnak.
- [94] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor – gyakorlatának megfelelően – az indítványnak ezeket az elemeit érdemben – az indítványozó kérelmére – nem vizsgálhatta. Ugyanakkor ezzel összefüggésben fontosnak tartom kiemelni az alábbiakat.
- [95] A fentiekben hivatkozott alkotmánybíróági gyakorlat szerint a jogbiztonság lényege tehát, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket. Az adott esetben az NVB eljárásával összefüggésben ezek a feltételek teljesülnek a határozatban feltárt garanciális rendelkezések érvényesülése következtében.
- [96] Az Alkotmánybíróság határozata megállapította, hogy a képviselőjelöltek vonatkozásban a mentelmi jog felfüggesztésének szabályai nem a Ve.-ből, hanem az Ogytv.-ből következnek (így például a mentelmi jog felfüggesztése iránti kérelem benyújtására jogosult személyi kör, az érintett részvételi joga az eljárásban, a döntés hatálya). Az NVB ügyrendje részben e szabályokra tekintettel rendelkezik úgy, hogy feladat- és hatásköreit a Ve. mellett más jogszabályok keretei között is gyakorolja. Az adott esetben az NVB – ügyrendjének megfelelően – nem a Ve., hanem más jogszabály – az Ogytv. – alapján járt el.
- [97] A jogalkotó azzal, hogy a képviselőjelöltek mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó döntést az NVB hatáskörébe utalta, éppen a képviselőjelölteket megillető jogvédelmet kívánta hatékonyabbá tenni. Ezáltal ugyanis nem a korábbi politikai struktúrát tükröző Országgyűlés döntési jogkörébe tartozik a képviselőjelöltek mentelmi ügyeinek elbírálása, hanem azt a jogalkotó a választáson résztvevő pártok képviselőiből álló választási bizottsághoz telepítette. Véleményem szerint ezáltal a szabályozásban több garanciális rendelkezést is beépített a jogalkotó. Ezek közül a legfontosabb az NVB összetételére vonatkozó rendelkezések [Ve. 16. §, 20. §, 27. § (2) bekezdés]. Emellett pedig az, hogy az NVB ügyrendjének 14. §-a alapján a mentelmi jog felfüggesztése tárgyában hozott döntést az NVB jelen lévő tagjai kétharmadának szavazatával hozza meg.
- [98] A fentiek mellett fontosnak tartom hangsúlyozni azt is, hogy a képviselőjelöltek mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában az NVB (és jogelődje az Országos Választási Bizottság) következetes gyakorlatot alakított ki. Az NVB és elődje, az Országos Választási Bizottság 1998. és 2016. között összesen huszonhárom országgyűlési képviselőjelölteket érintő mentelmi ügyben járt el.
- [99] Ezekben az ügyekben az OVB és az NVB azt vizsgálta, hogy a mentelmi ügy alapját képező cselekményre az országgyűlési képviselők adott évi általános választásának kiírását megelőzően került-e sor, és a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény(ek) összefüggésben áll(nak)-e a választási eljárással.
- [100] 3. A fentiek alapján fontosnak tartottam volna a kifejtettek megjelenítését a határozat indokolásában, mert ezek alapján megállapítható, hogy a képviselőjelöltek mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozóan a jogszabályi

rendelkezéseken kívül feltárható olyan következetes és mindenki által megismerhető joggyakorlat, amely a kifogásolt jogalkalmazást – a jogbiztonság követelményeinek megfelelően – kiszámíthatóvá teszi.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [101] A többségi határozat rendelkező részével egyetértek, az indokolást az alábbi megjegyzésekkel tartom elfogadhatónak.
- [102] 1. Egyetértek a többségi határozat indokolásának azzal az irányultságával, amely szerint az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében elismert passzív választójogra visszavezethető védelmet kell élvezzen az a politikai kommunikáció, amelyet a képviselőjelölt a választópolgárokkal folytat. Demokratikus berendezkedésben és működés mellett a képviselőjelölt saját üzeneteit az egyenlő esélyeket biztosító versenyben (választási kampány) közvetíti a választópolgároknak, és ebben a versenyben nyeri el a választópolgárok bizalmát ahhoz, hogy országgyűlési képviselővé váljon. Ha ez az elem nem képezi az aktív és a passzív választójog részét, akkor a választók és a jelölt közötti szabad és egyenlő esélyek melletti kommunikáció csupán a véleményszabadság, mint kommunikációs alapjogok anyajoga körében lenne értékelhető.
- [103] 2. A jelen alkotmánybíróági eljárás középpontjában a képviselőjelöltet megillető mentelmi jog alkotmányos megítélése állt. Míg az országgyűlési képviselő esetében a mentelmi jogról az Alaptörvény kifejezetten rendelkezik, addig a képviselőjelölt esetében a garanciális – de nem alapjogi tartalmú – jogintézménynek nincs alkotmányos háttere. Ebben a kérdésben tehát nem osztom a többség álláspontját.
- [104] 3. A többségi határozat ugyanakkor helyesen utal arra, hogy a mentelmi jog felfüggesztésének hatáskörében eljáró állami szervek – pl. az országgyűlési képviselők esetében az Országgyűlés, a bírák esetében a köztársasági elnök, stb. – e döntésüket diszkrecionális jogkörben hozzák meg, így az ilyen döntés érdemét illetően főszabályként nem tartozik a jogorvoslathoz való jog védelmi körébe. A képviselőjelöltek esetében a mentelmi jog felfüggesztése tárgyában hatáskörrel rendelkező NVB felfüggesztést elrendelő döntése – hasonlóan más fórumokhoz – azt a meggyőződést tükrözi, hogy a képviselőjelölttel szembeni büntetőeljárás megindításának olyan oka van, amely kimeríti a jelölt „sérthetlenségére” vonatkozó védelmi feltétel feloldásának indokait. Főszabály szerint tehát az NVB döntésének törvényessége nem a Ve., közelebbről nem a választási jogorvoslati szabályok között értékelendő. Így a jogorvoslati szabályok hiánya nem volt számon kérhető a panaszos által támadott kúriai végzésen.
- [105] 4. Ugyanakkor az állami szervnek diszkrecionális döntéseit is olyan eljárási szabályok között kell meghoznia, amelyek előre látható keretet adnak a hatáskörgyakorlásnak. Az egyértelmű eljárási szabályok egyik funkciója az, hogy legitimálják a döntést. Véleményem szerint a testület nem fordított megfelelő figyelmet arra a szabályrendre, amelynek keretei között az NVB a képviselőjelöltek mentelmi jogát felfüggeszti. Az Ogytv. Országgyűlésre szabott rendelkezései az NVB-re – annak jogállása, szervezeti felépítése miatt – nem értelmezhetők. Mivel a mentelmi jog felfüggesztése nem választási ügyben hozott döntés, ezért az NVB Ve. szerinti felhatalmazása alapján kiadott ügyrendjének eljárást legitimáló ereje a mentelmi ügyekben kétséges lehet. Álláspontom szerint a testületnek – akár az Abtv.-n alapuló elkülönítés eljárási technikája révén – hivatalból vizsgálnia kellett volna, hogy az NVB döntésének alapjául szolgáló eljárási szabályok megfelelnek-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos elv tartalmának.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[106] A határozatot az alábbi – indokolására vonatkozó – észrevételeim mellett támogatom:

[107] 1. A mentelmi jog alapvetően az Országgyűlés integritását, a legfőbb népképviselési szervet, mint a népszuverenitás első számú hordozóját védi a képviselő személyének védelmén keresztül. Felfüggesztése (ami nem azonos a megszüntetésével) azt tükrözi, hogy a legfőbb népképviselési szerv adott esetben nem látja szuverenitását sértőnek a képviselővel szemben a büntető, illetve szabálysértési eljárás lefolytatását, és az esetleges kapcsolódó kényszerintézkedéseket. Ez abban történő állásfoglalás is egyben, hogy az említett eljárásokban nem látja megállapíthatónak a hatalommal való visszaélést (a képviselő politikai üldöztetését) vagy a képviselő zaklatását. A legfőbb népképviselési szerv a mentelmi jog felfüggesztésével vagy fenntartásával kapcsolatosan saját védelmének tárgyában szuverén döntést hoz, amivel szemben értelmezhetetlen a jogorvoslat.

[108] 2. A képviselőjelölt mentelmi joga ugyancsak a hatalommal való visszaéléstől véd, biztosítva valamennyi képviselőjelölt szabad kampánytevékenységét. Ez az intézmény a választások szabadságának és tisztaságának garancia rendszerébe illeszkedik. A választási bizottságok – mint a választópolgárok független, kizárólag törvénynek alárendelt szervei – letéteményesei a választások tisztaságának [Ve. 14. § (1) bekezdés]. Az NVB mint legmagasabb szintű választási bizottság ebbeni minőségében mérlegeli, hogy adott esetben a büntető (szabálysértési) eljárás megindítása, illetve az ezzel járó kényszerintézkedések a hatalommal való visszaélést (politikai üldöztetést), zaklatást valószínűsít-e meg. Döntése alapfunkcióját betöltő, jellegét tekintve az Országgyűlés hasonló döntésével rokonítható szuverén döntés.

[109] 3. Az NVB nem közigazgatási szerv, hanem sajátos közhatalmi szerv {A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag törvénynek alárendelt szervei [Ve. 14. § (1) bekezdés]}, döntése nem hatósági vagy közigazgatási, hanem közhatalmi döntés, így eljárása nem esik az Alaptörvény XXIV. cikkének védelme alá, a döntései elleni, Ve.-ben szabályozott jogorvoslatok lehetősége nem az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésén alapul.

[110] 4. Nem értek egyet a határozat indokolásának [49]–[53] bekezdéseiben szereplő azon megállapítással, hogy „a képviselőjelöltek megillető mentelmi jog a passzív választójog gyakorlásának garanciái körébe tartozik”. A passzív választójog a választópolgár képviselővé választásának jogi lehetőségét jelenti, ezt pedig a mentelmi jog felfüggesztése nem érinti. (Akár a letartóztatott választópolgár is képviselővé választható, mint ahogy az országgyűlési képviselői minőség sem szűnik meg a mentelmi jog felfüggesztésével vagy a képviselő letartóztatásával.) A képviselőjelölt mentelmi jogának funkcióját nézetem szerint – szemben az említett indoklásbeli megállapítással – az indoklás [103] bekezdésében részletezettek képezik.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [111] A határozat rendelkező részében foglalt elutasítással egyetértek, annak indokolását ugyanakkor néhány ponton nem tudom támogatni.
- [112] A határozat többségi indokolása – álláspontom szerint helyesen – úgy foglal állást, hogy a jogalkotót a választási rendszer kialakításában széles mérlegelési szabadság illeti meg, és e körben szabadon dönthetett arról, hogy az országgyűlési választásokon induló képviselő-jelölteknek (a továbbiakban: képviselő-jelölt) mentelmi jogot biztosít. A többségi indokolás ezen megállapításával egyetértek, ugyanakkor úgy vélem, hogy a jogalkotónak nem következik az Alaptörvény egyetlen rendelkezéséből sem kötelezettsége arra nézve, hogy a képviselő-jelölteknek mentelmi jogot biztosítson – azaz akkor sem állna fenn alaptörvény-ellenes helyzet, ha nem létezne ilyen jogosultság.
- [113] Az indokolás rögzíti azt is, hogy a képviselő-jelölti mentelmi jog léte az Ogytv. rendelkezéseiből fakad, nem pedig a Ve. előírásaiból. A képviselő-jelölti mentelmi jog rendeltetésének esetleges célját az indokolásban foglaltakhoz képest azonban másban látom. A képviselő-jelölti mentelmi jog véleményem szerint nem az Országgyűlés védelmére szolgál, és így e tekintetben el kell határolni az országgyűlési képviselőket megillető mentelmi jogtól – amelyet 4. cikkében maga az Alaptörvény konstituál. Ezt az elkülönítést a határozat nem kellő alapossággal teszi meg, sőt azt állítja „[a] képviselőjelöltek mentelmi jogán keresztül tehát a szabályozás a választások folytán megalakuló Országgyűlést védi az azt megválasztó választói akarat zavartalan, befolyásmentes kinyilvánításának biztosításával.” E megállapítás nem vezethető le az Alaptörvényből.
- [114] A határozat a többségi indokolásának fentebb idézett részében a képviselő-jelölti mentelmi jogot a választói akarat zavartalan kinyilvánításának biztosítékeként határozza meg. Emellett az alábbi megállapítást teszi: „[a]z országgyűlési választáson a képviselőjelöltet megillető mentelmi jog a passzív választójog gyakorlásának garanciái körébe tartozik.” Véleményem szerint mindkét megállapítás vitatható. A képviselő-jelölti mentelmi jog ugyanis (ha azt egyáltalán biztosítja a jogalkotó) álláspontom szerint nem az Alaptörvény XXIII. cikkében deklarált választójogot (szűkebb értelemben véve a passzív választójogot) védi, hanem a képviselő-jelölt választási eljárásban való részvételének zavartalanságát (azaz, hogy személyesen is tudjon kampányolni, illetve, hogy ne kerüljön hátrányos helyzetbe olyan képviselő-jelölt társával szemben, akit, mint hivatalban lévő országgyűlési képviselőt véd az Alaptörvény 4. cikke szerinti mentelmi jog – utóbbi szempont a képviselő-jelöltek közötti esélyegyenlőség követelményéből is fakad). Attól ugyanis, hogy a képviselő-jelölt nem élvez mentelmi jogot, vagy épp azt az NVB felfüggeszti, a szavazólapon szerepel, a választópolgárok továbbra is leadhatják rá szavazatukat, és akár meg is választhatják őt képviselőjüknek (és onnantól a megválasztott személyt az Alaptörvény 4. cikke szerinti mentelmi jog illeti meg). Összességében tehát a képviselő-jelölti mentelmi jog nem a passzív választójogot védi, hiszen az a mentelmi jog nélkül sem sérülne.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [115] A Kúria tett egy fontos megállapítást a most vizsgált végzésében, amire – álláspontom szerint – feltétlenül reagálnia kellett volna az Alkotmánybíróságnak, abból köteles lett volna levonni a megfelelő konzekvenciát.
- [116] A Kúria az NVB határozatát illetően megállapította: „A fent kifejtettek szerint az Ogytv. 79. § (2) bekezdésébe foglalt döntés nem tartozik a Ve. hatálya alá. Egyéb speciális szabályok, garanciális rendelkezések erre az esetre nincsenek.” (Indokolás [17]) A Kúria szerint az NVB tehát úgy határoz az Ogytv. 79. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében, vagyis az országgyűlési képviselő-jelöltek mentelmi jogának felfüggesztéséről, hogy az NVB eljárását egyetlen törvény sem szabályozza, eljárása így parttalanul folyhat, tetszőlegesen hozhatja meg döntését. A Kúria bár ezt megállapította, a problémát nem orvosolhatta, nem vizsgálhatta felül az NVB határozatát, mert pont a hiányzó eljárási szabályok miatt „úgy ítélte meg, hogy a jogorvoslat lehetősége erre vonatkozó speciális rendelkezés hiányában a képviselőjelölt vonatkozásában [...] kizárt” (Indokolás [18]). Törvény által biztosított bírói út nem lévén kénytelen volt a Kúria a hatáskörének hiányát megállapítani az NVB határozatának felülvizsgálatára (Indokolás [19]). Ezért a Kúria az NVB határozattal szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelemmel érdemben nem foglalkozott, azt „érdemi vizsgálat nélkül visszautasította” (Indokolás [20]).
- [117] Az Alkotmánybíróság a Kúria végzésével szemben előterjesztett indítvány alapján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörében járt el. E hatáskörében az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszról, ennél fogva a bírói döntés alkotmányosságáról dönt, s ha az Abtv. „27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti” [Abtv. 43. § (1) bekezdés]. Igen ám, de egy felülvizsgálati kérelmet a bírói út, s ezáltal hatáskör hiányában érdemi vizsgálat nélkül visszautasító bírói végzés kapcsán szinte fel sem vethető az adott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, mely az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltétele. Ezért a bírói döntés alaptörvény-ellenessége nem is volt megállapítható. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog, illetve az Alaptörvény XXIV. cikke által garantált tisztességes hatósági eljárás követelménye összefüggésében mindazonáltal az indítvány mégiscsak felvetett alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést. Mégpedig azt, hogy a képviselő-jelöltek mentelmi jogának felfüggesztéséről szóló döntéshozatal törvény által nem szabályozott módon, „garanciális rendelkezések” nélkül zajlik. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a mentelmi jog intézménye a közhivatali jogálláshoz tapadó funkcionális jogvédelmi eszköz (339/B/2003. AB határozat, ABH 2009, 1605, 1620.). Márpedig ha ez egy jogvédelmi eszköz, akkor e törvényben – az Ogytv. 79. §-ában – biztosított jogvédelmi eszköz korlátozásának – az NVB általi felfüggesztésének – módját törvényi szinten kellene szabályozni. Ha pedig e jogvédelmet érintő törvényi szabályok hiányzanak, akkor az indítványban is hivatkozott jogorvoslathoz való jog, de végső soron az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme miatt az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezményt kellett volna megállapítania, fel kellett volna hívnia a jogalkotót feladatának teljesítésére és köteleznie kellett volna az alaptörvény-ellenesség megszüntetésére.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/458/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3094/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Salamon László, dr. Stumpf István, dr. Sulyok Tamás és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Knk.VII.37.392/2017/3. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1.1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján 2017. szeptember 4-én (hétfőn) alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriánál. Ebben kérte, hogy az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenessége miatt semmisítse meg a Kúriának a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 48/2017. számú határozatát megváltoztató Knk.VII.37.392/2017/3. sorszámú, 2017. július 4-én kelt végzését, mert az sérti a kérelmező jogegyenlőséghez és egyenlő bánásmódhoz való jogát [Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdések].
- [2] Indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61.§ (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt hatáskörében kivételesen a Knk. VII.37. 392/2017/3. sorszámú végzésének végrehajtásának felfüggesztésére hívja fel a Kúriát. Ennek okaként arra hivatkozott, hogy az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vet fel, valamint a Kúria kifogásolt döntése által hitelesített népszavazási kérdés kapcsán megkezdődött aláírásgyűjtés.
- [3] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a Kúria az NVB határozatát megváltoztatta és az „Egyetért-e Ön azzal, hogy köztulajdonban álló gazdasági társasággal foglalkoztatási jogviszonyban álló személy onnan származó éves jövedelme a köztársasági elnök tiszteletdíjának éves összegét ne haladhassa meg?” kérdést hitelesítette.
- [4] 1.2. Az Alkotmánybíróság a panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [5] A panasz az érintettség körében hivatkozott arra, hogy az egyedi ügyben közvetlenül érintett természetes személy, mert a Kúria végzésével hitelesített népszavazási kérdés, illetve az annak kapcsán lehetségesen előálló, az Országgyűlésre nézve kötelező jogalkotási aktus jogát, jogos érdekeit és jogi helyzetét érinti [az indítványozó igazgatósági tag (vezető tisztségviselő) szakosított hitelintézetnél, a hitelintézet 100 %-ban állami tulajdonban áll].
- [6] Az indítványozó a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Kögtv.) szerinti, köztulajdonban álló gazdasági társasággal áll foglalkoztatási jogviszonyban, melyet a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 10. §-a szerint cégnyilvántartás kivonattal igazolt. Eredményes népszavazás esetén az Országgyűlés a Kögtv. (vagy más törvény) módosításával meg kell állapítsa, hogy a köztulajdonban álló gazdasági társaságokkal foglalkoztatási jogviszonyban álló személy legfeljebb a köztársasági elnök tiszteletdíjának megfelelő összegű bérre jogosult. Ebben az esetben mindazon foglalkoztatási jogviszonyban álló személyek, akik évente bruttó 18 088 200 forint (a továbbiakban: ~ 18 millió forint) feletti jövedelemre jogosultak, a törvény erejénél fogva anyagi veszteséget szenvednének el. A kérdésben tartandó érvényes és eredményes népszavazás következtében a köztulajdonban álló gazdasági társasággal fennálló foglalkoztatási jogviszony tehát rájuk nézve hátrányosan módosulna anélkül, hogy ennek alkotmányos indoka lenne.
- [7] A hitelesített népszavazási kérdés olyan jogszabály megalkotására kényszerítené a törvényhozást, mely alkotmányellenesen különböztetné meg a köztulajdonban álló gazdasági társaságokkal foglalkoztatási jogviszonyban lévő személyeket bármely más gazdasági társaságnál foglalkoztatási jogviszonyban álló személyektől. A különbségtétel azon alapszik, hogy a köztulajdonban álló gazdasági társaságnál – tekintet nélkül a nemzetgazdasági helyzetére vagy a köztulajdonban álló gazdasági társaságok tevékenységi körére, illetve arra, hogy

a nevezett gazdasági társaságok versengő piacon állnak helyt – foglalkoztatási jogviszonyban álló személyek legfeljebb évente bruttó ~ 18 millió forint jövedelemre lennének jogosultak, függetlenül attól, hogy ugyanazon tevékenységet egy másik, nem a Kögtv. hatálya alá tartozó gazdasági társaságnál ennél magasabb jövedelemért is végezhetnének. A gazdasági társaságoknál léteznek olyan pozíciók, feladatkörök, melyek ellátásáért tipikusan a köztársasági elnök a jog jelenlegi állása szerinti tiszteletdíjának éves összegénél többet szükséges kifizetni foglalkoztatási jogviszonyban álló személyeknek ahhoz, hogy a nevezett feladatkört ellássák, az adott pozíciót betöltsék. Természetesen elképzelhető, hogy valamely más személy is elláthatná ezeket a feladatokat, ám ezek a személyek bizonyosan azért vállalnák el alacsonyabb összegért is a feladat ellátását, mivel nem megfelelő a végzettségük, esetleg nincs ahhoz tapasztalatuk vagy készségük. Az adott feladat ellátásával járó felelősség és munkateher ellenértéke a foglalkoztatási jogviszonyban álló személy jövedelme: ha a munka elvégzésével járó terheket a köztulajdonban álló gazdasági társaság nem kompenzálhatja, úgy az adott feladatkört nem fogja olyan képzettségű és tapasztalatú személy ellátni, aki arra alkalmas és képes.

- [8] A népszavazási kezdeményezés nem disztigvál: nem azt küszöböli ki, hogy a köztulajdonban lévő gazdasági társaságok vezető tisztségviselői évente bruttó ~18 millió forint feletti jövedelmet szerezhessenek, hanem azt éri el, hogy minden alkalmazott számára tilalmazott lesz ennél magasabb éves jövedelmet biztosítani. Egy szervezeten belül ugyanis, mint amilyen egy gazdasági társaság, annak kiterjedésétől függően hierarchiát, valamilyen belső rendet is szükséges kialakítani. A felelősségi viszonyok és az elvégzendő feladatok összességében kijelölik azokat a pénzügyi kereteket is, amelyen belül az adott feladatot ellátó és az ahhoz kapcsolódó felelősséget viselő személy tapasztalatától függően a piaci viszonyok ismeretében jövedelemre számíthat. Ez a piacgazdaság velejárója, melyet ideális, tökéletes formájában nem lehet megfigyelni, ugyanakkor minden hasonló gazdasági társaság működési modellje ez, s ettől érdemben eltérni nem lehet. A gazdasági társaságon belüli jövedelmi hierarchia kialakítása sok – nem a jog területére tartozó – szempont alapján lehetséges, ám néhány alapvető funkcióban nem látszik eltérés.
- [9] A vezető tisztségviselők jövedelme és a legalacsonyabb jövedelmű foglalkoztatási jogviszonyban lévő személy jövedelme között akár több, mint tízszeres különbség is kialakulhat, ha a gazdasági társaság üzemmérete, vagy más okok ezt lehetővé teszik. Ez a különbség magasabb is lehet, ám alacsonyabbá nagyon ritkán válik: ellenkező esetben elveszne a jövedelmi hierarchia jelentősége, nem nyílna tér kellő distinkcióra a foglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek között teljesítményük, eredményeik alapján. Amennyiben azt feltételezzük, hogy a vezető tisztségviselők jövedelmének leszorításával a többi foglalkoztatási jogviszonyban lévő személy jövedelme érintetlen marad, különösen azon nem vezető tisztségviselő személyek jövedelme is, amely meghaladja a szervező által megjelölt mértéket, akkor lényegében a vezető tisztségviselői pozíció devalválódna. A kérdéssel látszólag nem érintett, foglalkoztatási jogviszonyban álló személyek helyzete változna meg gyökeresen.
- [10] A panasz szerint a Kúria Kvk.VII.37.392/2017/3. sorszámú végzése által hitelesített kérdésből olyan jogalkotási kötelezettség keletkezne, amely sérti az indítványozó jog előtti egyenlőségét és az egyenlő bánásmódhoz való jogát [Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdések], így közvetve az emberi méltóságot (Alaptörvény II. cikk) is. Utalt arra is, hogy a kérdés az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése módosítására irányul.
- [11] 1.3. Magánszemély mint a népszavazási kezdeményezés szervezője 2017. április 10-én népszavazási kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az NVB-hez hitelesítés céljából. A Nemzeti Választási Iroda elnöke formai vizsgálata során megállapította, hogy a kezdeményezés a jogszabályi követelményeknek megfelel és azt az NVB elé terjesztette. A kérdés hitelesítését az NVB 2017. május 2-án, 48/2017. számú határozatával megtagadta. Az NVB a határozatában a kérdés nem egyértelmű mivoltára hivatkozott.
- [12] A kérdés egyértelműsége kapcsán az NVB utalt a Kúria gyakorlatára: eszerint a kérdéssel szembeni követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék a kérdés lényegét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni.
- [13] Az NVB szerint a „foglalkoztatási jogviszony” kifejezés számos törvényben szerepel, ennek ellenére nincs az egész jogrendszerben egységesen használt definíciója, a különböző meghatározások mindig csak az adott törvény alkalmazásában értelmezhetőek. Az NVB szerint a „foglalkoztatási jogviszony” fogalma nem felel meg a hétköznapi közérthetőség kritériumának, mivel annak a jogrendszer egésze tekintetében nincs egységes meghatározása, és a meglévő törvényi meghatározások sem fedik egymást. A választópolgár számára tehát nem derül ki egyértelműen, hogy egyeredményes népszavazás milyen jogviszonyok tekintetében jelentene korláto-

- zást: a munkaviszonyon kívül beleértendő-e abba a vállalkozás és a megbízási szerződés alapján létesített jogviszony is.
- [14] Az NVB határozata szerint a kérdés a jogalkotói egyértelműség kritériumának sem felel meg, mivel nem világos, hogy a jogalkotónak definiálni kellene-e a foglalkoztatási jogviszony tartalmát a köztulajdonban álló gazdasági társaságra vonatkozóan, vagy a „foglalkoztatási jogviszony” megfeleltethető az Mt. szerinti „munkavégzésre irányuló jogviszony” fogalmának.
- [15] Nem egyértelmű a kérdésben használt „jövedelem” fordulat sem. Kétséges, hogy e fogalom alatt az Mt. szerinti munkabér fogalma értendő, vagy azon a munkabéren kívül juttatott pénzbeli, természetbeni és egyéb egyszeri juttatásokat, a költségtérítést is érteni kell-e.
- [16] Mindezek alapján az NVB azt állapította meg, hogy a szervező által benyújtott kérdés az egyértelműség követelményének nem felelt meg.
- [17] 1.4. A szervező az NVB 48/2017. számú határozatát a Kúrián felülvizsgálati kérelemmel megtámadta. A Kúria az NVB határozatát megsemmisítette és a kérdést hitelesítette. A döntés szerint, ha egy adott fogalmat jogszabály külön meghatározás vagy más jogszabályi definícióra utalás nélkül használ, akkor annak a fogalomnak létezik egy általános, mindenki által ismert jelentéstartalma. Ha a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés ilyen fogalmat tartalmaz megfelelő szövegösszefüggésben, akkor alaptalan az arra történő hivatkozás, hogy az adott fogalom, illetve ez által a kérdés nem egyértelmű.
- [18] 2. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata során észlelte, hogy az aláírásgyűjtésre nyitva álló határidő – a 2017. július 12-i közzététellel (Magyar Közlöny 2017/115.) hitelesített kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív legkésőbb öt napon belüli átadását követő százhusz nap – eltelt. A népszavazás kitzűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés aláírásgyűjtő íveit – a Nemzeti Választási Iroda elnökének tájékoztatása szerint – a Nemzeti Választási Irodához 2017. november 21-én az aláírások ellenőrzése céljából benyújtották. A tájékoztatás szerint a benyújtott aláírások ellenőrzése tárgyában a Nemzeti Választási Bizottság 2017. december 15-én megállapította, hogy az érvényes aláírások száma százezer alatt maradt (138/2017. NVB határozat).
- [19] Az Abtv. 59. §-a szerint az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafoggyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az indítvány okafoggyottá válásának egyes indokait az Ügyrend 67. § (2) bekezdése tartalmazza. Ennek a)–d) pontja a jelen ügyben nem alkalmazható. Az e) pont szerint okafoggyottá válik az indítvány akkor is, ha „az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgyalanná vált”.
- [20] A jelen alkotmányjogi panasz tárgya annak eldöntése, hogy összhangban van-e az Alaptörvénnyel az a konkrét népszavazási kérdés, amely a panasz érvelése szerint észszerű indok nélkül különbséget tesz a köztulajdonban álló és a nem ilyen gazdasági társasággal jogviszonyban álló személyek között a rendszeres jövedelmüket illetően.
- [21] Habár a népszavazás kivételességének mikénti értelmezése az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése és a 8. cikk (2)–(3) bekezdése tükrében, és a személyek meghatározott körére jogfosztó hatásra irányuló népszavazási kérdések alkotmányjogi megítélése általános, a konkrét ügyön túlmutató jelentőségű a népszavazási kezdeményezés azzal, hogy az érvényes aláírások száma százezer alatt maradt, lezárult. Az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.
- [22] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az eljárást – az Abtv. 59. §-a és az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján – megszüntette.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [23] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, vagyis azzal, hogy az adott ügyben az eljárás okafigyottság miatti megszüntetésének volt helye. Fontosnak tartom ugyanakkor kiemelni, hogy nem értek egyet az indokolásnak azzal a megállapításával, miszerint „a népszavazás kivételességének mikénti értelmezése az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése és a 8. cikk (2)–(3) bekezdése tükrében, és a személyek meghatározott körére jogfosztó hatásra irányuló népszavazási kérdések alkotmányjogi megítélése általános, a konkrét ügyön túlmutató jelentőségű”.
- [24] Véleményem szerint az adott ügyben az Alkotmánybíróság kizárólag az Abtv. 59. §-ában és az Ügyrend 67. §-ában meghatározott szempontokat mérlegelhetette annak vizsgálata során, hogy az ügyben fennállnak-e az indítvány okafigyottá válásának körülményei. Nem tartozik ugyanakkor ebbe a vizsgálódási szempontrendszerbe annak mérlegelése, hogy a népszavazási kérdés az indítványozóra nézve hátrányos jogalkotást célzó – „jogfosztó” – hatású-e, illetve hogy az ilyen népszavazási kérdések alkotmányjogi megítélése a konkrét ügyön túlmutató jelentőségű-e. E kérdéseket az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadására irányuló eljárásban – az Abtv. 29. §-ában foglalt szempontok alapulvételével – vizsgálhatta volna.
- [25] Az adott esetben ugyanakkor az Alkotmánybíróság az indítvány befogadásának a feltételeit, és így azt, hogy az abban foglaltak „alkotmányjogi megítélése általános, a konkrét ügyön túlmutató jelentőségű” kérdésnek minősül-e, nem vizsgálta, mert az indítvány okafigyottá vált. Erre tekintettel, úgy gondolom, hogy az indokolás sem tartalmazhat erre vonatkozó megállapítást.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [26] Az eljárás okafigyottság miatti megszüntetésével egyetértek, az indokolásban azonban szerepel egy állítás, amely – későbbi félreértések, félremagyarázások elkerülése érdekében – kommentárt kíván: „a népszavazás kivételességének mikénti értelmezése az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése és a 8. cikk (2)–(3) bekezdése tükrében, és a személyek meghatározott körére jogfosztó hatásra irányuló népszavazási kérdések alkotmányjogi megítélése általános, a konkrét ügyön túlmutató jelentőségű” – írja a többségi végzés indokolása.
- [27] Ez a megfogalmazás akár úgy is érthető, hogy ha nem állt volna elő okafigyottság, akkor az indítvány érdemben elbírállható lett volna. Mindenekelőtt rögzítendő, hogy a jelen ügyben az indítvány befogadására nem került sor. Ha nem állapítottuk volna meg az okafigyottságot, álláspontom szerint a panasz akkor sem lett volna befogadható, vissza kellett volna utasítani. Egy valakire nézve hátrányos jogalkotást célzó népszavazási kezdeményezést megengedő bírósági döntés ugyanis önmagában nem okoz alapjog-sérelmet közvetlenül senkinek. Az egy hónappal ezelőtt meghozott 3054/2018. (II. 20.) AB végzésben (helyi népszavazási ügy, vigalmi negyed, nyitva tartás) sem fogadtuk el a panaszos érintettségét pusztán azon az alapon, hogy az eljárásban korábban

részt vett, a népszavazás jövőbeli eredménye érinteni fogja és az eredményes népszavazás alapján megalkotandó jogszabály esetleg alaptörvény-ellenes lehet. Ebből következően az indítványozó érintettségét a jelen ügyben sem lehetett volna megállapítani.

- [28] Aggályosnak tartom azt is, hogy a többségi indokolás egy valakire nézve hátrányos jogalkotást célzó népszavazási kezdeményezést különösebb indokolás nélkül „jogfosztó”-nak titulál. Ez a kifejezés ugyanis értékítélettel telített, azt sejteti, hogy a jogkorlátozás alaptörvény-sértő. Érdemi vizsgálat hiányában az alkotmánybírósági döntés nem minősítheti burkoltan egy népszavazási kezdeményezés Alaptörvénnyel való összhangját, megengedhetőségét.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [29] Az Alkotmánybíróság eljárását okafigyottság miatt megszüntette. Erre az Abtv. 59. §-a lehetőséget biztosít, ezért a végzés nem kifogásolható. Az Abtv. 59. §-a azonban csak lehetővé, de nem kötelezővé teszi az eljárás megszüntetését, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt érdemben is elbírálhatta volna, és erre lett volna elegendő ok. Az indítvány ugyanis megfelelt az Abtv. formai és tartalmi előírásainak, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merült fel, hogy a népszavazás kivételességét hogyan kell értelmezni az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése és a 8. cikk (2)–(3) bekezdése tükrében.
- [30] Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése népszavazásból kizárt tárgyköröket határoz meg, tartalmi felsorolással. Ez a rendelkezés tehát nem azt határozza meg, hogy miről lehet országos népszavazást tartani, hanem azt, hogy miről nem. A kizárt tárgykörökön túl népszavazási kérdés tárgya ezért formálisan, önmagában e rendelkezés alapján bármi lehet, ami az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozik. A népszavazás kivételességéből (B) cikk (4) bekezdés), amely az Alaptörvényben megjelent új korlát, közvetlenül következik, hogy az Alaptörvényből a taxatív módon felsorolt tiltott tárgykörökön kívül a népszavazásnak más korlátai is levezethetők. Álláspontom szerint ilyen korlát, hogy csak olyan népszavazási kérdés tekinthető alkotmányosan megengedhetőnek, mely nem áll ellentétben a népszavazásnak az alkotmányos berendezkedésben betöltött szerepével: az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésére kell irányulnia. A népszavazás alkotmányos szerepével összeegyeztethetetlen ennek az intézménynek a felhasználása abszurd, a társadalom kisebb részét érintő, vagy a személyek meghatározott körére jogfosztó hatásra irányuló kérdések felvetésére.
- [31] A kivételesség szabálya megköveteli, hogy az ország sorsát nem érintő, nem fontos ügyek népszavazás tárgyává ne váljanak. Az, hogy egy kérdés milyen feltételek mellett minősíthető az ország sorsát érintően fontosnak, kimerítően, általánosságban nem határozható meg. Erről az NVB-nek, a bíróságnak, végső soron az Alkotmánybíróságnak esetenként kell döntenie, miként az a korábbi esetekben is történt. Jelen ügyben ezeket a körülményeket vizsgálni kellett volna.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1716/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3095/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.38.089/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Kádár Barnabás András; a továbbiakban indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Kúria Kvk.I.38.089/2017/3. számú végzését támadta.
- [2] Az alapul fekvő ügyben az indítványozó egy országos népszavazási kezdeményezés tárgyában folytatott aláírásgyűjtéssel kapcsolatban nyújtott be kifogást a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 16. § (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással. A kifogást a Nemzeti Választási Bizottság elutasította, e döntést pedig a Kúria helybenhagyta. Az indítványozó a Kúria végzésével szemben a népszavazáshoz való jog [Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdés] sérelmére hivatkozással fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során az indítványozó az alkotmányjogi panaszt visszavonta.
- [4] Az Ügyrend 67. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan oka fogyottá váló ügyek esetén, a 67. § (2) bekezdésének c) pontja alapján pedig oka fogyottá válik az indítvány különösen, ha az indítványozó indítványát visszavonta.
- [5] Az Alkotmánybíróság az indítvány visszavonására figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint az eljárást megszüntette.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/11/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3096/2018. (III. 26.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.173/2016/3/II. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Süveges Péter (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Szikinger István; 1024 Budapest, Margit körút 50-52.) útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amit az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására kiegészített.
- [2] Az indítványozó kérelmében a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.173/2016/3/II. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] 1.1. Az indítványozó 2010. szeptember 10-től 2011. február 2-ig a Budapesti Fegyház és Börtön intézményben (a továbbiakban: büntetés-végrehajtási intézet) töltötte szabadságvesztés büntetését. Öngyilkossági kísérlete után a büntetés-végrehajtási intézet egyéni kezelési utasítást adott ki az indítványozóra vonatkozóan, amely különleges biztonsági intézkedéseket írt elő. Ez alapján az indítványozó a zárkán kívül csak kísérettel közlekedhetett, szabad levegőn csak mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása mellett tartózkodhatott a büntetés-végrehajtási intézet B objektumának külső zárt sétaudvarán. Fürdetését a napirendben meghatározott napokban délutáni időszakban kellett végrehajtani, a fürdőhelyiségben egyedül nem tartózkodhatott. Fodrász igénybevételét munkanapokon, a kijelölt nevelő által meghatározott időpontban, felügyelet mellett a kis körleten kellett számára biztosítani. *Suicid* veszélyeztetettsége miatt semmilyen körülmények között nem maradhatott egyedül, napi tevékenységét 15 percenként rendelte ellenőrizni. Az indítványozónak az egyéni kezelés elrendelésével kapcsolatosan jogorvoslati lehetősége nem volt. A büntetés-végrehajtás során rögzítették az indítványozó fejfájásos és ingadozó vérnyomással összefüggő panaszait. Vérnyomásának kórházi beállítására, orrpolip műtétének végrehajtására a fogva tartás időszakában nem került sor, a tünetek kezelésére a büntetés-végrehajtási intézet gyógyszeres ellátást biztosított. Az indítványozónak több esetben kéthetes időtartamban sem volt lehetősége a meleg vizes fürdési lehetőség igénybevételére, e körben a büntetés-végrehajtási intézet műszaki hibára hivatkozott.
- [4] Ez idő alatt az indítványozóval és társaival szemben büntetőeljárás is volt folyamatban tárgyalási szakban. Az eljárás során a Pest Megyei Bíróság engedélyezte az indítványozó számára laptopjának a zárkájában való tartását beadványai elkészítéséhez. A büntetés-végrehajtási intézet azonban nem biztosította az indítványozó számára a laptopját.

- [5] Emellett egy másik elítélt a saját büntetőügyében perújítási kérelmet terjesztett elő, amelyben az indítványozó tanúként való meghallgatását kezdeményezte. A perújítási nyomozás során a büntetés-végrehajtási intézet tévesen az indítványozó tanúvallomásával ellentétes tartalmú nyilatkozatot tett az indítványozó korábbi fogvatartási helyszínéről, aminek következtében az indítványozóval szemben hamis tanúzás büntette miatt nyomozás indult, ami azonban később meg is szűnt, mert nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése.
- [6] 2. Az indítványozó kártérítés iránti igényt terjesztett elő, amit a büntetés-végrehajtási intézet elutasított, ezért az indítványozó bírósághoz fordult. A Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.463/2014/8. számú hatályon kívül helyező végzését követően, az új eljárás során előterjesztett keresetében az emberi méltóság, az egyenlő bánásmód követelménye, a jogorvoslathoz való jog, a védelemhez való jog és az egészséghez fűződő jog megsértésének megállapításán túl azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a büntetés-végrehajtási intézetet 3.860.000 forint kártérítés és kamatai megfizetésére. Kárigényét pontokban sorolta fel.
- [7] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék arra kötelezte a büntetés-végrehajtási intézetet, hogy 15 napon belül fizessen meg az indítványozónak 3 085 000 forintot és annak kamatait, illetve perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [8] Megállapította, hogy a büntetés-végrehajtási intézet a sétaudvar kapcsán megsértette a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tvr.) egyes rendelkezéseit, olyan sétaudvart jelölt ki, amely szabad levegőn való tartózkodásra nem volt alkalmas. A sétaudvaron ugyanis nem volt fedett menedék, nem volt pihenőhely, csapadékos időben sáros volt. A jogszabály ugyan nem szabályozza a sétaudvar minőségét és méretét, azonban annak minden időjárási körülmény mellett alkalmasnak kell lennie ugyanazon feltételekkel, minden elítélt számára szabad levegőn tartózkodásra. A személyiségi jogi sérelmmel összefüggésben 500 000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg az indítványozó javára.
- [9] A körletnapló adatai alapján megállapította, hogy a büntetés-végrehajtási intézet nem biztosította a meleg vizes fürdés lehetőségét az indítványozó részére. Ezzel a Tvr. 2. § (3) bekezdésében írtakat, és az egyenlő bánásmód követelményét is megsértette, amiért a bíróság 125 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte a büntetés-végrehajtási intézetet. Annak okán, hogy az indítványozó a korábban kapott bőrgombás fertőzését sem tudta kezelni, szintén 125 000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg az elsőfokú bíróság. Az emberi méltóság sérelmét megállapítva további 125 000 forint megfizetését rendelte el, amiért a büntetés-végrehajtási intézet a heti egyszeri zuhanyozást bilincsben, az egyik kéznek az övbilincshez történő rögzítése mellett, kutyás őr jelenlétében, a büntetés-végrehajtási intézet belső épületében, az alagsorban több szintelzáró ráccsal elválasztott fürdőhelyiségben biztosította. Elutasította az indítványozó követelését további 125 000 forint kártérítés tekintetében, hiszen nem volt minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a büntetés-végrehajtási intézet ezen jogsértése váltotta ki az indítványozó öngyilkossági kísérletét.
- [10] A bíróság megállapította, hogy az indítványozó védekezéshez való alkotmányos joga sérült, miután a laptopját nem használhatta, ezért a keresettel egyezően 1 000 000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kötelezte a büntetés-végrehajtási intézetet.
- [11] Az elsőfokú bíróság a perújítási nyomozás során adott téves adatközlésről megállapította, hogy az nyilvánvalóan sérti az indítványozó személyiségi jogát, ezért a büntetés-végrehajtási intézetet további 1 000 000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte.
- [12] A törvényszék megállapította, hogy az indítványozó a biztonsági csoportba való sorolásával összefüggésben indokolást nem kapott, részére a jogorvoslati lehetőség nem volt biztosítva, ezért 100 000 forint összegű kártérítést állapított meg számára azzal, hogy az alkalmas személyiségi jogsérelmének orvoslására.
- [13] Az indítványozó egészségügyi panaszaival kapcsolatban a törvényszék nem találta megállapíthatónak a büntetés-végrehajtási intézet felelősségét, sem jogellenes magatartását.
- [14] A hajvágással kapcsolatban előterjesztett kereset tekintetében az elsőfokú bíróság 10 000 forint megfizetésére kötelezte a büntetés-végrehajtási intézetet.
- [15] Azt is rögzítette, hogy az egészséghez fűződő jog része a pihenéshez való jog, amelyet a büntetés-végrehajtási intézet a 15 percenkénti ellenőrzéssel nem biztosított az indítványozó részére, mert azt a parancs megszüntetése után is alkalmazta a nap 24 órájában, ezért ezzel kapcsolatban 100 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését írta elő. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [16] 3. Az indítványozó és a büntetés-végrehajtási intézet is fellebbezett a döntés ellen, a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla mindkét fél fellebbezését részben alaposnak találta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét részben

megváltoztatta és arra kötelezte a büntetés-végrehajtási intézetet, hogy 15 napon belül az indítványozóhoz intézett magánlevél útján adjon elégtételt a következő tartalommal: a büntetés-végrehajtási intézet megsértette az indítványozó emberi méltóságát azzal, hogy a 2010. szeptember 10. és 2011. február 2. napja közötti fogvatartás során számára a jogszabály által garantált rendszeres meleg vizes fürdés lehetőségét nem megfelelő módon biztosította. Megsértette a pihenéshez való jogát azzal, hogy utasítás hiányában az éjszakai órákban 15 percenként ellenőrizte. Az elkövetett jogsértésért sajnálkozását fejezi ki.

- [17] A büntetés-végrehajtási intézetet terhelő marasztalás összegét a másodfokú bíróság 475 000 forintra és annak az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamataira leszállította.
- [18] Az ítéletábla ítélete indoklásában rámutatott, hogy a személyhez fűződő jogok sérelme esetén a jogellenességet – többek között – az zárhatja ki, ha a jogszabály feljogosítja a jogalanyt a sérelmes cselekmény tanúsítására. A büntetőeljárás során alkalmazott előzetes letartóztatás hatálya alatt a büntetés-végrehajtási intézet a fogvatartott cselekvési szabadságát és egyéb személyiségi jogait törvényi felhatalmazás alapján korlátozza. Amennyiben azonban a személyiséget sértő intézkedésre nincs jogszabályi felhatalmazás, vagy a kötelező jogszabályi rendelkezéseket az alperes elmulasztja, a személyhez fűződő jog megsértése megvalósulhat. Azonban – utalva az Alkotmánybíróság 32/2014. (XI. 3.) AB határozatára – azt is hangsúlyozta az ítéletábla, hogy a személyiségi jog megsértésének megállapításához a jogsértés igazolásán túl annak bizonyítása is szükséges, hogy az indítványozó számára az elhelyezési körülmények a büntetés-végrehajtási intézet jogellenes mulasztása miatt kifejezetten elviselhetetlenek, megalázók, embertelenek voltak. A fogva tartás körülményeire vonatkozó jogszabályi rendelkezés egyes részletszabályainak megsértése önmagában nem valósít meg személyiségi jogsérelmet, ehhez olyan többlettényállási elem szükséges, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy objektíve és az elítélt számára is emberi méltóságot sértő az elhelyezés.
- [19] Ezért az indítványozó által felsorolt jogsértésekkel összefüggésben az ítéletábla az alábbiakat rögzítette.
- [20] A napi szabad levegőn tartózkodás lehetőségét a büntetés-végrehajtási intézet biztosította, önmagában a sétálóudvar jellemzői jogszabályszerűség hiányában nem alapoznak meg kártérítési és személyiségi jogi sérelmet.
- [21] Önmagában annak ténye, hogy az indítványozóval szemben egyéni kezelési utasítást alkalmaztak – a törvény által védett tulajdonság hiányában – az egyenlő bánásmód megsértését nem jelenti.
- [22] A zuhanyzási lehetőség biztosításának elmaradásával a büntetés-végrehajtási intézet az indítványozó személyi higiéniáját érintette, különösen akként, hogy gombás fertőző megbetegedései okán számára a napi meleg vizes fürdés lehetőségét 2010 szeptemberében a büntetés-végrehajtási intézet indokoltnak tartotta és biztosította, a műszaki hibára vonatkozó állításait pedig a büntetés-végrehajtási intézet nem igazolta. Azt is megállapította az ítéletábla, hogy az indítványozó emberi méltóságának sérelmét okozták a fürdés ellenőrzése érdekében tett intézkedések.
- [23] Az indítványozó laptopjának használatával, ezáltal védelemhez való jogának állított sérelmével összefüggésben rámutatott az ítéletábla, hogy a védelem joga egy eljárásban érvényesülő alkotmányos alapjog, ami azonban személyiségi jognak nem tekinthető. Ezért az indítványozó sérelmei a büntetőeljárás során rendelkezésre álló jogorvoslati eszközökkel orvosolhatók, személyiségi jogi alapon azonban nem.
- [24] A perújítási nyomozás során adott valótlan tartalmú tájékoztatással összefüggésben az ítéletábla azt emelte ki, hogy a téves adatközlés becsmérlő, az indítványozóra nézve sértő tartalom hiányában személyiségi jogi sérelmet nem eredményez. A hatósági eljárás megindulása abban az esetben sem jár szükségszerűen az indítványozó személyiségi jogainak sérelmével, ha utóbb az annak alapjául szolgáló cselekmény elkövetése nem bizonyosodik be.
- [25] Az indítványozó jogorvoslati jogának sérelmével összefüggő kártérítést az ítéletábla nem tartotta megállapíthatónak arra hivatkozással, hogy a jogorvoslatihoz való jog személyiségi jogként nem értelmezhető, személyiségi jogsérelem esetén megállapítható jogkövetkezménnyel nem orvosolható. Az ítéletábla utalt arra, hogy az indítványozó panasszal fordulhat a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez.
- [26] Az indítványozó egészségügyi ellátásával összefüggő sérelmeit tekintve egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításaival, és nem látott okot az érdemben helytálló döntés megváltoztatására.
- [27] Rögzítette, hogy a büntetés-végrehajtási intézet biztosította az indítványozó számára a fodrász igénybevételét, a fodrász végzettsége és a hajvágás kiskörleten történő biztosítása nem eredményez személyiségi jogi sérelmet.
- [28] Az éjszakai pihenés zavarásával összefüggésben az ítéletábla egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával.
- [29] 4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy az ítéletábla ítélete sérti az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltóságát, a XX. cikk (1) beke-

désében biztosított egészséghez való jogát, a XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jogát, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.

II.

[30] Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XX. cikk (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

„XXVIII. cikk (3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

III.

[31] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.

[32] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[33] Az ítéletábra ítélete ellen nincs helye további jogorvoslatnak, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.

[34] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát.

[35] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.

[36] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

[37] 2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.

[38] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.

[39] 3. Az Alkotmánybíróság a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata során a következő megállapításra jutott.

[40] 3.1. Az indítványozó szerint azért sérült az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való joga, mert az közvetlenül hatályos jogi norma, ezért a büntetés-végrehajtási intézet által biztosított körülmények egyéb jogszabály sérelme nélkül, önmagukban is sértik az emberi méltóságát.

- [41] Álláspontja szerint a fodrász szolgáltatás elmaradása is sérti az emberi méltóságot, az önrendelkezés lehetőségét.
- [42] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltóságának sérelmét érintően az indítványozó nem adott elő olyan alkotmányjogi indokolást, amely alapján felmerülne a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége. Az indítványozó ugyanis nem fejtette ki, hogy a konkrét esetben bekövetkezett sérelme az emberi méltóság alkotmányos tartalma alapján miért tekinthető alaptörvény-ellenesnek.
- [43] Az Alkotmánybíróság az indítványozó fodrász szolgáltatás elmaradására vonatkozó állításával összefüggésben pedig arra mutat rá, hogy mind az első-, mind a másodfokon eljáró bíróság megállapította, hogy a fodrász szolgáltatás biztosított volt számára.
- [44] 3.2. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében biztosított egészséghez való jogának sérelmével összefüggésben az indítványozó szintén nem adott elő olyan alkotmányjogi indokolást, amely alapján felmerülne a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége, érvei a bíróság által lefolytatott bizonyítékok – az indítványozó által szakvéleményként hivatkozott tanúvallomás és azzal összefüggő igazságügyi szakértői vélemény – újbóli értékelésére, vagyis az Alkotmánybíróság általi felülmérlegelésére irányultak.
- [45] 3.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító indítványi elemek vonatkozásában viszont úgy ítélte meg az Alkotmánybíróság, hogy az alkotmányjogi panasz felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ezért ezek vonatkozásában az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálata mellett döntött.

IV.

- [46] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [47] 1. Az indítványozó a támadott bírói döntést az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jogával azért tartotta ellentétesnek, mert nem engedélyezték számára annak a laptopnak a használatát, amely az egyetlen eszköz lehetett volna a védekezése előkészítésére.
- [48] A védelemhez való jog indítványozó által állított sérelme tekintetében az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [49] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése alapján a büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védelemhez fűződő alkotmányos alapjogot a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései részletezik. A Be. szerint a terheltet megilleti a védelem joga. A terhelt személyesen védekezhet, de védelmét az eljárás bármely szakaszában védő is elláthatja. A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság biztosítja, hogy az, akivel szemben a büntetőeljárást folytatják, a Be.-ben meghatározott módon védekezhessenek. A terhelt – többek között – jogosult arra, hogy megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre [Be. 5. § (1) és (3) bekezdései, 43. § (2) bekezdés c) pontja].
- [50] Az indítványozó védelemhez való jogának sérelmével szemben az ellene folyó (folytatott) büntető eljárás során tud (tudott volna) fellépni. A jelen indítványban vizsgált, a panaszos személyiségi jogi perében meghozott ítélet emiatt nem áll érdemi összefüggésben a védelemhez való jogával. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az érdemi összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi [legutóbb lásd a 33/2017. (XII. 6.) AB határozatot]. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel az indítványt az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésének sérelmét állító részében elutasította.
- [51] 2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az indítványozónak a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos indítványi kérelmét vizsgálta. Az indítványozó álláspontja szerint a jogorvoslati lehetőség olyan önkényes döntésekkel szemben védi az egyént, amelyek emberi méltóságát is sérthetik, ezért a jogorvoslathoz való jog is az emberi méltóságból fakad, következésképpen egy nevesített személyiségi jog.
- [52] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a jogorvoslathoz való jog tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A jogorvoslathoz való jog törvényben meghatározottak szerint

gyakorolható, ezért az egyes eljárásokban eltérő szabályozás lehetséges {lásd összefoglalóan: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]}.

- [53] Az egyéni kezelési utasítás, az indítványozó biztonsági fokozatba sorolása önmagában nem sérti az emberi méltóságot. Az indítványozó személyhez fűződő jogainak sérelme miatt indított pert, amely sérelmei a biztonsági fokozatba sorolásából eredő egyes sérelmezett körülmények miatt álltak elő, az eljáró bíróságok pedig ezeket értékelték. A támadott döntésben az ítélőtábla azt állapította meg, hogy a jogorvoslathoz való jog állított sérelme személyiségi jogsérelem esetén megállapítható jogkövetkezéssel nem orvosolható.
- [54] Az indítványozó fogva tartása idején hatályos Tvr. 36. § (1) bekezdés g) pontja értelmében az elítélt jogosult volt a büntetés-végrehajtási intézetben és a büntetés-végrehajtástól független szervhez közérdekű bejelentés, panasz, kérelem és jognyilatkozat előterjesztésére. A panaszjog az elítélt számára orvoslási lehetőséget nyújtott az esetleges sérelmeivel szemben, és így az elítélt jogai érvényesülésének biztosítékául szolgált.
- [55] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezért a jelen indítványban vizsgált, a panaszos személyiségi jogi perében meghozott ítélet nem áll érdemi összefüggésben a jogorvoslathoz való jogával. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az érdemi összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel az indítványt az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét állító részében is elutasította.
- [56] 3. Az Alkotmánybíróság a döntést az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) és (4) bekezdései, 63. §-a, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései, 31. § (6) bekezdése alapján eljárva hozta meg.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [57] Nem értek egyet a jelen határozattal, több vonatkozásban sem.
- [58] Mindenekelőtt nem értek egyet a határozattal azért, mert az indítványozó elsődleges kérelmével nem foglalkozik. Érdemben nem bírálta el az Alkotmánybíróság azt a kérelmet, ami az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jog sérelmének megállapítására irányult. A vizsgálat mellőzését azzal indokolja, hogy „az indítványozó nem adott elő olyan alkotmányjogi indokolást, amely alapján felmerülne a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége. Az indítványozó ugyanis nem fejtette ki, hogy a konkrét esetben bekövetkezett sérelme az emberi méltóság alkotmányos tartalma alapján miért tekinthető alaptörvény-ellenesnek.” Az Abtv. 27. §-a alapján folytatott eljárásban kizárólag a bírói döntés alaptörvény-ellenessége vizsgálendő, az indítványozónak ezért azt nem is kell kifejtene, hogy a bírói ítélet alapjául szolgáló esetben bekövetkezett sérelmét miért tartja alaptörvény-ellenesnek. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az indítványozónak azt kell indokolnia, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi elbírálását így kizárólag annak alapján mellőzheti (feltéve hogy indokolt), ha az indítványozó a bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokát nem fejt ki, nem pedig azért mert a bírói döntés alapjául szolgáló esetben bekövetkezett sérelmének alaptörvény-ellenességét nem indokolja.
- [59] Nem értek egyet a fentiekben túlmenően a határozatban elvégzett érdemi vizsgálattal sem. Az Alkotmánybíróság a polgári perben hozott ítéletet támadó alkotmányjogi panaszt két szempontból vélte érdemi vizsgálatra alkalmasnak: „Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító indítványi elemek vonatkozásában viszont úgy ítélte meg az Alkotmánybíróság, hogy az alkotmányjogi panasz felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ezért ezek vonatkozásában az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálata mellett döntött.” Nem vagyok meggyőződve arról, hogy a polgári perben hozott másodfokú ítélettel

szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdése kapcsán valóban érdemi vizsgálatot igényelt. Az Abtv. 29. §-a a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén teszi az érdemi vizsgálatot kötelezővé, mely feltétel – álláspontom szerint – a támadott konkrét bírói ítélet kapcsán az említett két alapjog összefüggésében egyáltalán nem merült fel.

- [60] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése értelmében: „A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.” A védelemhez való jog specifikusan a büntetőeljáráshoz kapcsolódó – alapvető – jog. Erősen kétlem, hogy egy polgári perben hozott ítéletet illetően bármiféleképpen is felvetődhet ennek az alapvető jognak a sérelme. Az adott esetben sem vizsgálható ezért érdemben a polgári ügyet jogerősen befejező ítéletnek a védelemhez való jogba ütközése. (A panaszos polgári perét jogerősen befejező ítélet még akkor sem vetette/vethette fel a védelemhez való jog sérelmét, ha az indítványozónak a korábbi büntetőeljárásban esetlegesen sérült/sérülhetett a védelemhez való joga, de emiatt a polgári perben eljáró bíróság személyiségi jogsérelem megállapítását nem tartotta lehetségesnek.)
- [61] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.” Kétlem, hogy a jogorvoslathoz való jog sérelmét egyáltalán felvethette az alapügyben hozott másodfokú bírósági ítélet. A magasabb bírói fórumhoz fordulás lehetősége, az érdemi felülvizsgálat lehetősége a polgári perben a panaszos rendelkezésére állt, és élt is azzal. A konkrét személyiségi jogi perben a panaszost nem korlátozták a jogorvoslathoz való jogában, a panaszos ilyen sérelmet nem is adott elő.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1159/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3097/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.459/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Jó Pásztor Református Óvoda (jogi képviselő: Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda, Dr. Dobrossy István ügyvéd, 4025 Debrecen, Simonffy utca 57., a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben kérte a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.459/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a felperes óvodapedagógusként határozatlan idejű munkaviszonyban állt az – egyházi fenntartású – indítványozónál (az alapügy alperesénél) 2006. szeptember 1. napjától. Az indítványozó 2008. október 12. napján a felperest – 25 éves jubileumi munkájának elismeréséül – cafeteria juttatásban részesítette. Az indítványozó a 2014. február 24. napján kelt levelében a felperest – a 30 éves jubileumi jutalom kifizetése iránti kérelmére figyelemmel – arról tájékoztatta, hogy a törvény alapján jubileumi juttatásra nem jogosult. A felperes munkaviszonya alperesnél 2014. október 17. napján megszűnt. A felperes 2016. június 28. napján terjesztett elő keresetet a bíróságnál, álláspontja szerint 2013. szeptember 5. napján esedékessé vált 788 685 Ft összegű, 30 éves jubileumi jutalma kifizetésére kérte kötelezni az indítványozót, annak késedelmi kamataival együtt. A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.276/2016/17. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő. A másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék a 2.Mf.20.459/2017/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg a felperesnek jubileumi jutalom jogcímén 788 685 Ft tőkét és annak késedelmi kamatát, valamint a perköltséget.
- [3] 3. Az indítványozó ez ellen a törvényszéki ítélet ellen fordult az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal, kérve az Abtv. 27. § alapján annak megsemmisítését, mert az - álláspontja szerint – sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. Indokolása szerint a felperes jogviszonya nem a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) hatálya alá tartozik, ezért részére nem „jár” a jubileumi jutalom, így nem köteles ezen jogcím kifizetésére; a Debreceni Törvényszék ítéletének meghozatala során a tényállásból nem a megfelelő jogkövetkeztetést vonta le, ami méltánytalan és igazságtalan helyzetet teremtett.
- [4] 4. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz alkalmas-e az érdemi elbírálásra, azaz megfelel-e befogadási feltételeknek. Ennek alapján a következő megállapításokra jutott.
- [5] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz határidőn belül érkezett be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog indítványozó szerinti sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény – indítványozó szerint – megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) be-

kezdés f) pont]. Az indítvány megfelel annak a feltételnek is, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]; az indítványozó érintettnek tekinthető [Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont]. Azonban az indítvány nem felel meg annak a feltételnek, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéssről volna szó (Abtv. 29. §). A bírósági eljárás során, illetve a támadott bírósági döntésben nem történt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, továbbá a bírói döntés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel. Valójában az indítványozó e vonatkozásban egyrészt a bírói jogértelmezéssel nem ért egyet, és alkotmányjogi panaszának lényege, hogy a Debreceni Törvényszék az ügyben tévesen értelmezte a Kjt. és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény vonatkozó rendelkezéseit. A jogszabályok értelmezése azonban – amennyiben az alaptörvény-ellenességet nem vet fel – nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe, arra kizárólag a rendes bíróságoknak van hatásköre.

- [6] Az alapindítványban megjelölt három – sérülni vélt – alaptörvényi rendelkezés közül az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására tett hiánypótló nyilatkozatában is csak a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben terjesztett elő indokolást a panaszos. A másik két felhívott rendelkezéssel, azaz a XXIV. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben azonban semmilyen indokolást nem terjesztett elő az indítványozó. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az ügyben kizárólag bírósági eljárás volt folyamatban, hatósági eljárás nem, így az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésre történő hivatkozás a támadott bírósági ítélet kapcsán amúgy sem lett volna értelmezhető.
- [7] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó lényegében a támadott bírói döntés tartalmát sérelmezi, vagyis azt, hogy a felperesnek „jár-e” a jubileumi jutalom, és az indítványozónál munkaviszonyban eltöltött idő beleszámít-e a jubileumi jutalom időszakába, viszont ezzel nem az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét állítja. Az indítványozó az ítélettel szembeni kifogásait fogalmazza meg, alkotmányossági érvelést azonban alkotmányjogi panasza ténylegesen egyáltalán nem tartalmaz. Az indítványozó lényegében csak beidézi az Alaptörvény egyes rendelkezéseit, de ténylegesen csak a vélt vagy valós jogszabálysértéseket írja le. Annak megítélése, hogy az indítványozónak fennáll-e a jogi kötelezettsége a felperes irányában a követelt jubileumi jutalom kifizetésére, kizárólag szakjogi, törvényértelmezési – és nem alkotmányossági – kérdés.
- [8] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [9] A tisztességes eljáráshoz való jog pedig amúgy sem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíró” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” [Lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; legutóbb: 3205/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [20]].
- [10] Az imént kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által az Alaptörvény felhívott rendelkezéseinek állított sérelme kapcsán felvetett érvek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek, az alkotmányjogi panasz befogadására tehát nincs lehetőség.
- [11] Ezért az Alkotmánybíróság a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1709/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3098/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.438/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján (a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda nevében eljáró dr. Galambos Károly ügyvéd, 1054 Budapest, Alkotmány utca 4. I/105.) alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz előzményeként az indítványozók 2014. május 30-án érkeztetett kérelmükben közérdekű adatigényt nyújtottak be a Fővárosi Főügyészségre. Kérték a Magyar Közigazgatási Társaság törvényességi ellenőrzésével kapcsolatban készült vizsgálati anyagnak, valamint az egyesület részére az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 26. § (3) bekezdés alapján kiadott ügyési felhívásnak és az erre adott válasznak másolatban történő kiadását. A Fővárosi Főügyészség 2014. június 4-én kelt levelével az adatigény teljesítésére irányuló kérelmet elutasította, mert álláspontja szerint a kért adat nem közérdekű (közérdekből nyilvános) adat, hanem ún. házi, folyamatban levő eljárásban, az alperes hatásköre gyakorlása során keletkezett irat, és mint ilyenek a kiadása az Ütv. 34. § (3) bekezdésébe ütközne.
- [3] Az indítványozók ezt követően keresetet terjesztettek elő, amelyben az adatigénylés teljesítésére kérték kötelezni a Fővárosi Főügyészséget (a továbbiakban: alperes). Hivatkoztak az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. és 6. pontjára, valamint 26. § (1)–(2) bekezdésére. Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 36.P.90.353/2014/3. számú ítéletével az indítványozók keresetét érdemben elutasította. Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 47.Pf.631.170/2016/3. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Majd az indítványozók felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Pfv.IV.21.438/2016/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [4] A jogerős ítélet szerint a bíróság „a felperesek keresetét elsősorban azért utasította el, mert az tényleges tartalma szerint nem közérdekű adatok kiadása iránti kérelem, ezért a kereset elutasításának elsődleges oka a kereset hibás érvrendszere és az igény alaptalansága. Iratok kiadása iránti kérelemre az Ütv. 34. §-a alkalmazandó, mely nem ad lehetőséget az ügyészségnek az egyedi ügyben keletkezett iratok kiadására az eljárásban nem szereplő felek részére, keresetük ezért alaptalan.”
- [5] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a jogerős ítéletnek, illetve az ezt hatályában fenntartó kúriai ítéletnek a megsemmisítését kezdeményezték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában foglalt egyes alapelveket, az Alaptörvény R) cikkét, I. cikkét, II. cikkét, VI. cikk (2) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét. Kérelmük indokolásában a panaszosok az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének a sérelmét is állították. A panaszosok szerint a bírói döntések lényegében azért sértik az Alaptörvény felsorolt rendelkezéseit, mert keresetüknek a bíróság nem „adott helyt”, illetve az első fokú ítéletnek a keresetet elutasító rendelkezését nem változtatta meg, s „[e]nnek elmulasztása alaptörvény-ellenes”.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kell vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [7] Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben benyújtott panaszukban (a Kúria ítéletét az indítványozók jogi képviselője 2017. március 7-én vette át, alkotmányjogi panaszukat 2017. május 5-én adták postára) az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadták. A kérelmezők alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük – mivel a támadott kúriai ítélettel lezárt perben felperesek voltak – fennáll.

- [8] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont], hogy a panaszos Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tett eleget, ugyanis nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása, az R) cikk, az I. cikk, a 26. cikk (1) bekezdés és a 28. cikk. {lásd a Nemzeti Hitvallást és a 28. cikket illetően pl. 3127/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [19]; az R) cikk és az I. cikk vonatkozásában pl. 3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [14]; a Q) cikket érintően pedig pl. 3143/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [32].}
- [9] Mivel az indítvány e része az Abtv. 27. § a) pontjának nem felelt meg, ezért annak érdemi alkotmányossági vizsgálatára nem kerülhetett sor.
- [10] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] Az indítványozók azt állították, hogy az alperes Fővárosi Főügyészség „köteles lett volna az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok kiadására. Mivel erre nem került sor, a jogerős ítélet Alaptörvény ellenes.”
- [12] Az Alkotmánybíróság korábban már leszögezte: „[a]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi”, „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {lásd először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [13] A „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Alkotmányjogi panasz alapján csak a támadott ítélet alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára és a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére kerülhet sor.
- [14] Az indítvány alapján megállapítható, hogy a panaszosok valójában nem Alaptörvényben biztosított jogaik védelme érdekében fordultak az Alkotmánybírósághoz, kérelmük arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság a támadott bírósági ítéletek jogszerűségét vizsgálja meg, tehát hogy hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. Az indítvány ekként nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolta volna.
- [15] Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz egyrészt nem tett eleget az Abtv. 27. § a) pontjában írt feltételeknek, illetve másrészt a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. március 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1164/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3099/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.37.286/2018/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Magyar Kétfarkú Kutya Párt (képviseli: Kovács Gergely elnök, nyilvántartási szám: 01-02-0015629; székhely: 1115 Budapest, Thallóczy Lajos utca 26. mfszt. 1. szám) Dr. Tordai Csaba ügyvéd útján (székhely: 1054 Budapest, Vécsey utca 4. 3/4. szám) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján a Kúria Kvk.IV.37.286/2018/2. számú végzése ellen alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, mely 2018. március 19. napján érkezett meg az Alkotmánybíróságához.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzménye, hogy a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 286/2018. számú határozatával a Családok Pártja jelölő szervezet által állított pártlistát 54 fő jelölttel nyilvántartásba vette és megállapította, hogy az országgyűlési képviselők 2018. évi általános választásán állított pártlistája alapján a központi költségvetésből támogatásra jogosult. Az NVB a szintén 2018. március 10-én meghozott, 287/2018. számú határozatával a Magyarországon Élő Dolgozó és Tanuló Emberek Pártja jelölő szervezet által állított pártlistát 39 fő jelölttel vette nyilvántartásba és megállapította, hogy az országgyűlési képviselők 2018. évi általános választásán állított pártlistája alapján a központi költségvetésből támogatásra jogosult.
- [3] Az alkotmányjogi panaszt előterjesztő Magyar Kétfarkú Kutya Párt (a továbbiakban: indítványozó) az NVB ezen két határozata ellen terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a Kúrián, melyben a két jelölő szervezet pártlistájának a nyilvántartásba vételét kérte visszautasítani. Felülvizsgálati kérelmében rámutatott, hogy szemben a Családok Pártja és a Magyarországon Élő Dolgozó és Tanuló Emberek Pártja jelölő szervezetek nyilvántartásba vételével, az NVB 288/2018. határozatával az Összefogás Párt nyilvántartásba vételét a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveire figyelemmel visszautasította, mert a nyilvántartásba vételt megalapozó jelöltek ajánlásgyűjtésének szabályszerűsége számos esetben megkérdőjelezhető volt és a jelölő szervezet képviseletére jogosulttal szemben jelenleg is büntetőeljárás van folyamatban, továbbá az NVB is büntetőfeljelentés megtételéről döntött. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelem indokaként előadta, hogy szűk körben, az alkotmányos demokrácia céljaival össze nem egyeztethető okból induló pártoktól az alkotmányos szervek megtagadhatják az indulás, az országos pártlista állításának jogát. Felülvizsgálati kérelmében érveket hozott fel annak érdekében, hogy alátámassza azon álláspontját, hogy a Családok Pártja és a Magyarországon Élő Dolgozó és Tanuló Emberek Pártja jelölő szervezetek a választáson való indulás, illetve a jelölt- és listaállítás jogát nem jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolták, ezért listaállításuk a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjába ütközik. A felülvizsgálati kérelem előterjesztése körében előadta az indítványozó, hogy érintettsége azon alapul, hogy az NVB 175/2018. számú határozatával országos pártlistáját nyilvántartásba vette, és így érdekeit hátrányosan befolyásolja a két jelölő szervezet jogszabálysértő nyilvántartásba vétele.
- [4] A Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmét Kvk.IV.37.286/2018/2. számú végzésével – az NVB 287/2018. határozat tekintetében – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A Kúria mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése szerint az NVB határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be felülvizsgálati kérelmet. A Kúria ítélezési gyakorlata értelmében ezen érintettség akkor állapítható meg, ha a kérelmező (jelen esetben az alkotmányjogi panaszt előterjesztő) saját jogaira és kötelezettségeire az állított jogsérelem közvetlenül kihat. Ennek kapcsán a Kúria megállapította, hogy az indítványozó által megjelölt érdeksérelem („érdekeit hátrányosan befolyásolja”) nem tekinthető a Ve. 222. § (1) bekezdése által megkövetelt érintettségnek. Kifejtette a Kúria, hogy az indítványozó „érintettségére semmilyen adat nem utal, sem a kérelemhez csatolt mellékletekben, sem az általa benyújtott iratanyagokban”. Felhív-

ta a figyelmet a Kúria arra is, hogy különösen fontos az érintettség igazolása olyan beadvány esetén, amelyben más jelölő szervezetek számára az NVB által megállapított törvényi jogosultság megvonását kéri a felülvizsgálati kérelem benyújtója. A Ve. 231. (1) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a bírósági felülvizsgálati kérelmet, ha azt nem a Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti jogosult nyújtotta be. Mindezek miatt a Kúria Kvk.IV.37.286/2018/2. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasította az indítványozó felülvizsgálati kérelmét.

- [5] Ilyen előzmények után terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az indítványozó a Ve. 233. §-a és az Abtv. 27. §-a alapján. Indítványában kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerinti hatáskörében eljárva az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Kúria Kvk.IV.37.286/2018/2. számú végzésének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, tekintettel arra, hogy a Kúria támadott döntése ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a kúriai jogértelmezés szűkítő jellege különös jelentőséggel bír a választási eljárási jogorvoslatok sajátosságaira figyelemmel. Kifejtette, hogy a jelölő szervezet versenytársa számára jogosultságot alapító vagy megállapító, illetve a versenytárs kötelezettségének megállapítását mellőző döntés esetén a jogorvoslatot kezdeményezni kívánó jelölő szervezet saját jogaira és kötelezettségeire a versenytárs jelölő szervezet jogai és kötelezettségei csak közvetetten hatnak ki. Ugyanakkor a választási bizottság döntése a jogorvoslatot kezdeményezni kívánó jelölő szervezet jogos érdekét érinti, hiszen a jogsértően biztosított jogosultság vagy a jogsértően nem megállapított kötelezettség a versenytárs számára jogszerűtlen előnyt biztosít a választási eljárásban. Az indítványozó szerint a választási eljárásban született bírói döntés, amely érintettség hiányában megtagadja a jogorvoslatához való jog gyakorlását a jelölő szervezettől a versenytárs számára jogszerűtlenül megállapított jogosultság vagy jogszerűtlenül meg nem állapított kötelezettség miatt, sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését mely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan döntés ellen, amely a jogos érdekét sérti. Felhívta a figyelmet alkotmányjogi panaszában arra is, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy az ilyen választási bizottsági döntésekkel szemben ténylegesen senkinek nincs jogorvoslati jogosultsága, hiszen a jogsértés előnyeit élvező jelölő szervezet nyilvánvalóan nem él jogorvoslati kérelemmel. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntés a Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti érintettséget olyan szűken értelmezte, mely már az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében elismert, a jogorvoslatához való jogot sérti, ezért az alaptörvény-ellenes.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, mely során megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai és tartalmi követelményeknek. Az Abtv. 56. §-a szerinti befogadási eljárás során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeket, ugyanakkor nem fogadható be és érdemi elbírálása nem lehetséges az alábbiak miatt.
- [7] A 3081/2014. (IV. 1.) AB végzésben az érintettséggel összefüggésben a következő megállapításokat tette az Alkotmánybíróság. A Ve. a jogorvoslat szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, az érintettség fogalom használatával az eljárásban részes felekhez képest más résztvevői körre utal – mely elvi síkon lehet többek között akár akinek jogát, jogos érdekét, jogi helyzetét az ügy érinti –, ezt azonban mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv, jelen esetben a Kúria dönti el. Az Alkotmánybíróságnak a Kúria olyan törvényértelmezésének felülvizsgálatára nincs lehetősége, mely alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel (Indokolás [15]-[16]). Ezen döntését követően az Alkotmánybíróság megerősítette gyakorlatát a 3097/2014. (IV. 11.) AB végzésével és a 3143/2014. (V. 9.) AB végzésével is.
- [8] Az Alkotmánybíróság 3296/2014. (XI. 11.) AB végzése az érintettség vizsgálatánál az eljáró bíróságoknak „átengedő” alkotmánybírósági gyakorlatot fenntartotta. Azonban ezt kiegészítve megjegyezte végzésében, hogy a Ve. jogorvoslati rendszerében, a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásához szükséges érintettséget előíró szabályozás értelmetlenné válna és kiüresedne, ha bárki, aki a Ve. szerinti kifogással él vagy fellebbezést nyújt be, erre a tényre hivatkozva mintegy automatikusan megszerezne a szükséges érintettséget (Indokolás [18]).
- [9] A fentiek szerint az Alkotmánybíróságnak a választási ügyekben eljáró bíróságok olyan, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő érintettségével kapcsolatos törvényértelmezésének a felülvizsgálatára nincs lehetősége, mely alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel. Ezért az Alkotmánybíróság ez utóbbi létét kellett, hogy megvizsgálja a befogadásról szóló döntésének meghozatala során.
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszában állítottakkal, a Kúria nem szűkítette le és nem üresítette ki a Ve. 222. § (1) bekezdésének érintettségre vonatkozó tartalmát.

Nem általános jelleggel értelmezte a Ve. 222. § (1) bekezdésének tartalmát úgy, hogy minden ehhez hasonló ügyben kizárt a felülvizsgálat lehetősége, hanem az adott ügyben rendelkezésére álló tények alapján (illetőleg azok hiánya miatt) döntött úgy, hogy a bírósági felülvizsgálatot előterjesztő érintettsége nem bizonyított. Maga a Kúria mutatott rá a támadott végzés indokolásának [7] bekezdésében, hogy „bár a politikai verseny részeként a megjelölt jogsérelem akár érintettséget is megalapozhat, de az absztrakció olyan szintjén maradt a hivatkozás, amely a befogadáshoz szükséges közvetlen érintettséget nem alapozza meg önmagában”. Döntésében a Kúria az indokolás [9] bekezdésében azt is megállapította, hogy az érintettség választási ügyekben való vizsgálata során nincs helye hivatalból bizonyításnak, annak igazolása az indítványozót terhelte, aki ezen kötelezettségének nem tett eleget és nem tudta igazolni a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásához szükséges jogorvoslati jogát. Az érintettséggel kapcsolatos bizonyítási kérdések eredménnyel nem pótolhatók az alkotmányjogi panasz eljárás során. Mindezek alapján az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége a Kúria Kvk.IV.37.286/2018/2. számú végzésében az egyedi ügyben felmerült törvényértelmezési kérdés felülvizsgálatára, mert az nem alkotmányossági kérdést vet fel, hanem az indítványozó érintettségével kapcsolatos bizonyítási kérdést.

- [11] Az alkotmánybírósági gyakorlat következetes abban, hogy az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. {Hasonlóan: 3143/2014. (V. 9.) AB végzés; Indokolás [19]} Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy a panaszban megjelölt aggályok – melyek kizárólag az érintettség értelmezéséhez kapcsolódnak – a Kúria döntését érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vetné fel, és így az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná.
- [12] 3. Az alkotmányjogi panasz elbírálása során az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság tanácsa járt el, és az Abtv. 56. § (3) bekezdése szerinti rövidített indoklással ellátott végzést hozott.
- [13] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. március 22.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/475/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3100/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kvk.III.37.284/2018/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria Kvk.III.37.284/2018/2. számú végzése ellen alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, mely 2018. március 19. napján érkezett meg az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a 2018. március 10. napján meghozott 278/2018. számú határozatával visszautasította A Haza Pártja elnevezésű jelölő szervezet által állított pártlista nyilvántartásba vételét. Az NVB indokolása szerint a jelölő szervezet az országgyűlési képviselők 2018. évi általános választásán állított pártlistáját 2018. március 6-án 31 fő jelölttel jelentette be. Az NVB rámutatott, hogy az országos képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 8. § (1) bekezdése alapján pártlistát az a párt állíthat, amely – legalább 9 megyében és a fővárosban – legalább 27 egyéni választókerületben önállóan jelöltet állított. Az NVB megállapította, hogy A Haza Pártja 10 megyében összesen 23 egyéni választókerületi jelöltet állított, míg a fővárosban nem állított jelöltet. Ennek következtében az NVB arra a megállapításra jutott, hogy A Haza Pártja jelölő szervezet pártlistájának bejelentése a törvényes feltételeknek nem felel meg, mert az általa állított jelöltek száma és területi eloszlása nem felel meg a Vjt. 8. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.
- [3] 3. Az NVB fentiekben ismertetett határozatával szemben az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben alapvetően arra mutatott rá, hogy két megyei és két fővárosi jelölés jogerősen még nincsen elbírálva, így az NVB határozata megalapozatlan.
- [4] 4. Az indítványozó által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kvk.III.37.284/2018/2. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Rámutatott a Kúria, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése szerint a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező, míg a jogi szakvizsgálattal rendelkező személy – a szakvizsgabizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A Kúria megállapítása szerint az indítványozó azonban a kérelméhez nem csatolta a jogi szakvizsga megszerzését igazoló dokumentumot, valamint A Haza Pártja által részére adott meghatalmazást sem. A felülvizsgálati kérelméhez jogtanácsosi igazolványának másolatát, továbbá egy közte és a Budapesti Ügyvédi Kamara közötti e-mail levelezés másolatát csatolta. Utóbbi kapcsán kiemelte a Kúria, hogy az indítványozó nem adta semmilyen magyarázatát annak, hogy a levelezés miképpen kapcsolódik a képviseleti jogosultság igazolásához.
- [5] 5. A jogtanácsosi igazolvány másolatával összefüggésben a Kúria a következőkre mutatott rá döntésében. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 208. § (7) bekezdése alapján a jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. törvényerejű rendelet alapján kiadott jogtanácsosi igazolványok 2018. január 1-jén érvényüket veszítik, és azokat 2018. január 31. napjáig a jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 7/1983. (VIII. 25.) IM rendelet 2017. december 31-én hatályos 8. § (2) bekezdése szerint vissza kell vonni.
- [6] 6. A Kúria arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó által csatolt érvénytelen jogtanácsosi igazolvány nem elfogadható az indítványozó jogi szakvizsgájának megléte és a képviseleti jogának igazolására. A Kúria rámutatott, hogy a Ve. 231. § (2) bekezdése alapján a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha a Ve. 224. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértésével nyújtják be. Mindezek alapján a Kúria 2018. március 14-i keltezésű, Kvk.III.37.284/2018/2. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül utasította el az indítványozó felülvizsgálati kérelmét.

- [7] Ilyen előzmények után terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az indítványozó a Kúria Kvk.III.37.284/2018/2. számú végzésével szemben. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az „új ügyvédi törvény bevezetése kapcsán előállott abszurd helyzetben egyoldalúan a kérelmező képviselőjének nyakába varrta a jogszabályalkotási látszólagos ellentmondást”. Utalt továbbá arra, hogy az Ügyvédi tv. 208. § (6) bekezdése alapján a régi szabályok alapján járhat el.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, mely során megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai és tartalmi követelményeknek. Az Abtv. 56. §-a szerinti befogadási eljárás során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem fogadható be és érdemi elbírálásra nem alkalmas az alábbiak miatt.
- [9] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli – többek között – azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) a) pont]; az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) b) pont]; az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) d) pont]; az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) e) pont]; valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) f) pont].
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vizsgált alkotmányjogi panasz a fent felsorolt alapvető követelmények egyikét sem teljesíti.
- [11] Az Abtv. 55. § (4) bekezdés d) pontja értelmében az indítvány nem kerül érdemi elbírálásra, ha a beadvány nem minősül indítványnak. Továbbá hangsúlyozandó az is, hogy az Abtv. 52. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, míg a (4) bekezdés szerint az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [12] Jelen eljárása kapcsán utal arra az Alkotmánybíróság, hogy hiánypótlási eljárás lefolytatására sem az Alkotmánybíróság főtítkárának, sem az előadó alkotmánybírónak nincsen törvényi lehetősége, mivel azt a Ve. 233. § (3) bekezdése kifejezetten kizárja. Ugyanakkor az indítványozó beadványának fentiekben részletezett hiányosságai lehetetlenné tették az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását.
- [13] 3. Az alkotmányjogi panasz elbírálása során az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság tanácsa járt el, és az Abtv. 56. § (3) bekezdése szerinti rövidített indokollással ellátott végzést hozott.
- [14] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. március 22.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/476/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3101/2018. (III. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Pk.I.20.172/2018/2. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2018. március 9. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § és ugyanezen törvény 27. §-a alapján, mert álláspontja szerint a Szegedi Ítéltábla Pk.I.20.172/2018/2. sorszámú végzése sérti az Alaptörvény C) cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt hatalommegosztás alkotmányos elvét és a hatalom erőszakos megszerzésére, gyakorlására vagy kizárólagos birtoklására irányuló törekvések tilalmát; az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állami alapjogvédelmi kötelezettséget; az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltósághoz fűződő alapvető jogot; az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert, a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő alapvető jogot; az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdésének utolsó mondatában foglalt, a politikai pártok közvetlen hatalomgyakorlását tiltó szabályt; az Alaptörvény IX. cikk (1)–(5) bekezdéseiben elismert véleménynyilvánítás szabadságát; az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben biztosított jogegyenlőségi és diszkrimináció-tilalmi szabályokat; az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes hatósági eljárás jogát; az Alaptörvény XXV. cikkben elismert petícióhoz való jogot, valamint az Alaptörvény 37. cikk (1) bekezdésében előírt, a központi költségvetés végrehajtására vonatkozó alkotmányos elveket.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló választási ügyben a Szegedi Ítéltábla hivatkozott sorszámú végzésében megállapított tényállás rövid lényege szerint az indítványozó a hódmezővásárhelyi időközi polgármester választással kapcsolatban 2018. február 11. napján kifogást nyújtott be a Hódmezővásárhelyi Megyei Jogi Város Helyi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: HVB). E kifogásában a választási kampány körülményeit sérelmezte részletesen felsorolva az annak során történeteket rögzítő írásközlés megjelenési formáit és elérhetőségét, illetve emellett az állami szerepvállalás aránytalanságát. Álláspontja szerint az ilyen jellegű kampánysértések országos méreteket öltöttek. A HVB a 131-15-283/2018. sorszámú határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül, elkészttség okán utasította el, mert a kifogás tárgyává tett, interneten közzétett írásközlés megjelenési idejéhez képest a Ve. 209. § (1) bekezdésében a kifogás előterjesztésére megszabott határidő eltelt. Az indítványozó a HVB döntése ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés alapján eljáró Csongrád Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 4/2018. (II. 19.) határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta, a kifogást érdemben elbírálta és elutasította.
- [3] A TVB hivatkozott határozatával szemben az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyet a Szegedi Ítéltábla a Ve. 222. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Ve. 231. § (1) bekezdés e) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül azért utasított el, mert az indítványozó nem tekinthető érintettnek az eljárás alapjául szolgáló választási ügyben (erről lásd: a Szegedi Ítéltábla Pk.I.20.172/2018/2. sorszámú végzésének 1–2. oldalait).
- [4] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyet a Ve. 233. § (1) bekezdésére figyelemmel, az Abtv. 26. §-ára és az Abtv. 27. §-ára alapít. Figyelemmel azonban arra, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § vonatkozásában nem jelöl meg alaptörvény-ellenesnek állított jogszabályt, így az Alkotmánybíróság az indítványt egységesen az Abtv. 27. § alapján bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasznak tekinti, és ekként bírálja el. Az indítványozó azért kezdeményezi a Ve. 233. § (1) bekezdésére figyelemmel, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárást, mert álláspontja szerint az ítéltáblai döntés több

Alaptörvényben megjelölt szabályt is sért. Ennek megfelelően az indítványozó a panaszában megnevezi az Alaptörvény C) cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt hatalommegosztás alkotmányos elvének és a hatalom erőszakos megszerzésére, gyakorlására vagy kizárólagos birtoklására irányuló törekvések tilalmának, az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állami alapjogvédelmi kötelezettségnek, az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltósághoz fűződő jogoknak, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez és közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő jogoknak, az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdésének utolsó mondatában foglalt, a politikai pártok közvetlen hatalomgyakorlását tiltó alkotmányjogi szabálynak, az Alaptörvény IX. cikk (1)–(5) bekezdéseiben elismert véleménynyilvánítási jogoknak, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben megfogalmazott jogegyenlőségi és diszkrimináció-tilalmi szabályoknak, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes hatósági eljárás jogának, az Alaptörvény XXV. cikkében elismert petícióhoz való jogoknak, valamint az Alaptörvény 37. cikk (1) bekezdésében előírt, a központi költségvetés végrehajtására vonatkozó alkotmányos követelményeknek a sérelmét.

- [5] Az indítványozó e felhívott alaptörvényi szabályok sérelmének közös indokaként egységesen azt adja elő, hogy a kormányzó politikai párt a kormányzati helyzetét kihasználva, illetve emellett az állami és hivatali, valamint a pártbeli szerepeket összeszemosva aránytalan és szabálytalan állami kampányeszközöket használ. Az indítványozó ennek igazolásaként jelöli meg, hogy a kormányfő és az egyik államminiszter is aktívan részt vett a helyi választási kampányban. Az indítványozó emellett kifogásolja egyfelől, hogy a kormányfő nem pártvezetőként, hanem kormányfői minőségében kampányolt, amikor saját rezidenciáján fogadta a helyi jelöltet, másfelől pedig az államminiszter az állami forrásokért való lobbizást és az uniós, valamint a hazai forrásfelhasználást és fejlesztéseket a saját jelölt megválasztásának feltételéhez kötötte. Az indítványozói álláspont szerint, „ha a kormány tisztviselői állami szerepüket, befolyásukat felhasználva kampányolnak, az a választások tisztaságát sérti”. Az indítványozó meglátása szerint ennek célja, hogy a kormányzati hatalmat felhasználják a helyi önkormányzati választás kimenetelének befolyásolására, de emellett ezek a kifogásolt helyi események kihatnak a közelgő országgyűlési választásokra is. Az indítványozó ennek figyelembevételével úgy véli, hogy az ügyben eljáró választási bizottságok szakszerűtlen döntéseket hoztak, amelyek sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált hatósági eljárás tisztességességének elvét.
- [6] 2. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos eltérésekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben a rendes felülvizsgálati bíróság döntését követően az Alaptörvényben biztosított jogok védelme ezt szükségessé teszi. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról pedig további három munkanapon belül dönt.
- [7] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, ezek között pedig az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint az Abtv. 29–31. §-ok szerinti feltételek teljesülését. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát {3062/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz nem fogadható be az alábbiak miatt.
- [9] 3.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért, vagyis alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában részben az Alaptörvény C) cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt

hatalommegosztás alkotmányos elvének és a hatalom erőszakos megszerzésére, gyakorlására vagy kizárólagos birtoklására irányuló törekvések tilalmának, az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állami alapjogvédelmi kötelezettségnek, az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdés utolsó mondatában írt, a politikai pártok közvetlen hatalomgyakorlását tiltó szabálynak, illetve az Alaptörvény 37. cikk (1) bekezdésében előírt, a központi költségvetés végrehajtására vonatkozó alkotmányjogi elveknek a sérelmére hivatkozik. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény e szabályainak egyike sem Alaptörvényben biztosított jog, így ennek megfelelően vélt sérelmükre alkotmányjogi panasz sem alapítható {ezzel egyezően lásd 3062/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [17]–[23]; illetve legutóbbról lásd: 3044/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [8]}. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ezekben a részeiben nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének.

- [10] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény II. cikke, az Alaptörvény IX. cikk (1)–(5) bekezdései, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert, a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő alapvető jog, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdései, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint az Alaptörvény XXV. cikk tekintetében nem felel meg az indítvány határozottságára vonatkozó követelménynek. Az indítványozó ugyanis egyáltalán nem ad elő olyan releváns alkotmányjogi érvelést, amelyből kitűnik, hogy pontosan milyen kapcsolatban áll a támadott ítélőtáblai döntés a felhívott alaptörvényi szabályokkal. Ehelyett az indítvány általánosságban kifogásolja a választási kampány tisztességtelenségét, valamint a választási bizottságok döntéseinek szakszerűtlenségét. Ebből következően az indítvány ebben a részében nem tartalmaz olyan indokolást, amelyből kitűnhet, hogy a kifogásolt bírói döntés miért sérti a felhívott alaptörvényi szabályokat, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek {elsőként lásd: 3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23]; legutóbb megerősítette: 3044/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [8]}.
- [11] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány befogadhatósági vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseiben előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2018. március 13.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/399/2018.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtktára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062–9273